

Nakkikastikkeesta perusoikeuksien rajoittamiseen: sosiaaliohjaajan työ kuntouttavan sijaishuollon yksikössä

Elisa Korhonen

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

**Nakkikastikkeesta perusoikeuksien rajoittamiseen:
sosiaaliohjaajan työ kuntoutuksen sijaishuollon yksikössä**

Elisa Korhonen
Bachelor of Social Services
Opinnäytetyö
Huhtikuu 2021

Elisa Korhonen

Nakkikastikkeesta perusoikeuksien rajoittamiseen: sosiaaliohjaajan työ kuntouttavan sijaishuollon yksikössä

Vuosi

2021

Sivumäärä

52

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kuvailla ja reflektoida lastensuojelun sosiaaliohjaajan työtä kuntouttavan sijaishuollon yksikössä. Kirjoitusprosessin tavoitteena oli oma ammatillinen kasvu ja osaamisen syventäminen. Opinnäytetyöprosessin aikana dokumentoitiin omaa työtä yleisellä tasolla ja refleктоitiin havaintoja ammattikirjallisuuden, kuten lastensuojelulain ja teorian avulla.

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi työnantaja, kuntouttavan sijaishuollon yksikkö. Työnantajaosapuoli toivoi opinnäytteessä käsiteltäviksi seuraavia teemoja: omavalvontasuunnitelma, hyvän kohtelun suunnitelma sekä osallisuus. Opinnäytteessä käsiteltiin edellä mainittuja teemoja päiväkirjaraportoinnissa konkreettisten esimerkkien kautta ja lähdekirjallisuuden avulla reflektoiden. Päiväkirjaraportointia tehtiin kymmenen viikon ajan keväällä 2021. Raportoinnissa tarkasteltiin lastensuojelun sosiaaliohjaajan työtä päivittäisellä työtehtävien kuvaamisella sekä viikoittaisilla analyyseillä. Oma työtä refleктоitiin lähdeaineiston avulla. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön tarkoitus oli myös tuottaa työnantajaosapuolelle näkökulmia ja mahdollisia kehittämisehdotuksia.

Päädyin johtopäätöksissä siihen, että kolmivuorotyö luo omat haasteensa mm. tiedonkulkuun. Tiedonkulkua voi parantaa perusteellisilla Apotti-kirjauksilla ja systemaattisella raportoinnilla vuorovaihdossa. Työnantajan toivomista teemoista: omavalvontasuunnitelmassa linjataan yksikkö- ja osastotasolla riskinhallinnasta, jolla tavoitellaan asiakas- sekä työturvallisuutta. Omavalvontasuunnitelman merkitys tuli konkreettisesti näkyväksi ja hyödylliseksi osaston arjen poikkeustilanteissa. Hyvän kohtelun suunnitelman laatimiseen on tärkeää ottaa lapsia mukaan, koska sen tarkoitus on edistää heidän hyvinvointiaan ja osallisuuttaan. Osallistamista tapahtuu arjessa päivittäin monella eri tasolla ja tavalla. Osallisuuden kokemus muodostuu mm. vaikutusmahdollisuuksista ja vastavuoroisuus on tärkeä elementti. Osallisuus nousi opinnäytteen yhdeksi tärkeäksi teemaksi ja sen edistämiseen liittyvät käytännöt ja suositukset keskiöön.

Elisa Korhonen

From sausage sauce to restriction of fundamental rights: work of a social counselor in a rehabilitative foster care unit

Year 2021

Pages

52

The aim of this Bachelor's thesis was to describe and reflect on the work of a child protection social counselor in a rehabilitative foster care unit. The goal of the writing process was own professional growth and deepening of skills. During the thesis process, one's own work was documented on a general level and observations were reflected with the help of professional literature, such as the Child Welfare Act and theory.

The thesis was commissioned by the employer, the rehabilitative foster care unit. The employer hoped that the following themes would be addressed in the thesis: a self-monitoring plan, a good treatment plan and participation. The thesis dealt with the above-mentioned themes in diary reporting through concrete examples and reflecting on literature. Diary reporting was done for ten weeks in the spring of 2021. The reporting examined the work of the child welfare social counselor through daily job descriptions and weekly analyzes. The work was reflected with the help of source literature. The purpose of the thesis in the form of a diary was also to produce perspectives and possible development proposals for the employer.

In the conclusions, I discovered that three-shift work creates its own challenges, e.g. flow of information. The flow of information can be improved through thorough Apotti records and systematic reporting in the change of shifts. On the themes desired by the employer: the self-monitoring plan outlines risk management at the unit and department level, which aims at customer and occupational safety. The importance of the self-monitoring plan became concretely visible and useful in the department's everyday exceptional situations. It is important to involve children in the development of a good treatment plan, as it is intended to promote their well-being and participation. Participation takes place on a daily basis in many different levels and ways. The experience of participation consists of e.g. empowerment and reciprocity is an important element. Participation became one of the important themes of the thesis and the practices and recommendations related to its promotion came to the focus.

Keywords: child protection, foster care, social counseling

Sisällys

1	Johdanto	6
2	Nykytilanne	10
2.1	Nykyinen työ ja osaaminen	10
2.2	Vuorovaikutustaidot	14
2.3	Kehittäminen	15
2.4	Opinnäytetyön tavoitteet.....	15
3	Päiväkirjaraportointi	16
3.1	Viikko 1 - Työtä kolmessa vuorossa.....	16
3.2	Viikko 2 - Sosiaaliohjaajan rooli ja omaohjaajan tehtävät.....	20
3.3	Viikko 3 - Varavastaavana toimiminen	23
3.4	Viikko 4 - Vuorotyön vaikutukset	25
3.5	Viikko 5 - Covid-19 pandemia	27
3.6	Viikko 6 - Sosiaaliohjaajien roolit	30
3.7	Viikko 7 - Sijaishuollon juhlaviikko	33
3.8	Viikko 8 - Omavalvontasuunnitelma	35
3.9	Viikko 9 - Hyvän kohtelun suunnitelma	37
3.10	Viikko 10 - Osallisuus	40
4	Yhteenveto ja pohdinta.....	41
	Lähteet	45
	Kuviot.....	48
	Liitteet	49

1 Johdanto

Opinnäytetyön tausta

Työskentelen tällä hetkellä sosiaaliohjaajana julkisella sektorilla kuntouttavan sijaishuollon yksikössä, osastolla X. Olen aloittanut sosiaaliohjaajan työt tammikuussa 2020, minkä lisäksi olen tehnyt 10 viikon mittaisen työharjoittelun samassa yksikössä keväällä 2019. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyöni työnantajaosapuolena ja työelämäkumppanina toimii työnantajani, kuntouttavan sijaishuollon yksikkö. Pysin työni luonteen vuoksi opinnäytetyössäni suojelemaan työnantajani anonymiteettiä, jotta asiakkaat tai kollegat eivät ole tunnistettavissa. Anonymiteetin säilyttämiseksi en mainitse opinnäytetyössäni kuntouttavan sijaishuollon yksikön tai osaston X tarkkaa sijaintia.

Idea päiväkirjamuotoiseen opinnäytetyöhön on syntynyt halusta kehittyä ammatillisesti itsereflektion kautta omassa työssäni. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön kirjoitusprosessi, valmiista opinnäytetyöstä saatu palaute sekä tietenkin työstä saatu palaute auttavat ammattiosaamisen jalostamisessa. Koen myös tärkeäksi tuoda lastensuojelun sekä kuntouttavan sijaishuollon sosiaaliohjaajan työtä ja sen monimuotoisuutta näkyväksi. Tässä työssä rooli voi vaihtua saman päivän aikana useasti, kampaajasta lääkäriksi ja erotuomarista papiksi.

Lisäksi työnantajaltani on noussut esiin toiveita opinnäytetyössä käsiteltävistä aiheista ja teemoista, joiden myötä myös työnantajaosapuoli hyötyy valmiista opinnäytetyöstä. Työnantajaosapuoli on toivonut opinnäytetyössä käsiteltäviksi teemoiksi lapsien ja perheiden osallisuuden, omavalvontasuunnitelman sekä hyvän kohtelun suunnitelman.

Aikataulu

Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön kirjoitusprosessi käynnistyi alkuvuodesta 2021. Tavoitteena ovat valmiin opinnäytetyön palautus sekä sosionomiksi valmistuminen kesällä 2021.

Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö (PONT)

Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö (PONT) tehdään omalla työpaikalla. PONT-kirjoitusprosessi kestää 12-15 viikkoa, josta aktiivinen päiväkirjavaihe kestää 10 viikkoa. Päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä kehitetään omaa työtä, ja opinnäytetyössä voidaan myös pohtia työpaikkaan liittyviä kehityskohteita. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö soveltuu erityisesti opiskelijalle, joka haluaa tehdä opinnäytetyön osana omaa työtä (Laurea 2020). Päiväkirjamuotoisessa opinnäytetyössä ei käytännössä ole tutkimuskysymyksiä. Siinä ei myöskään kerätä aineistoa.

Valmiin opinnäytetyön on tarkoitus toimia työnantajan apuna työn kehittämisessä, ja tarvittaessa uusien toimintamallien luomisessa.

Toimeksiantajan ja työelämäkumppanin esittely

Työskentelen kuntouttavan sijaishuollon yksikössä, osastolla X. Kyseessä on pieni perustason osasto, joka on ympäristöltään kodinomainen. Osaston toiminnan kautta on tarkoitus luoda lapsille turvallinen arkirytmi sekä tukeva ja kannustava kasvualusta. Osastolla on kuusi asiakaspaikkaa. Asiakkaat ovat joko lastensuojelulain mukaisesti huostaan otettuja tai avohuollon tukitoimipäätöksellä sijoitettuja 12-17-vuotiaita lapsia ja nuoria. Osasto toimii ympärivuorokautisesti, ja työtä tehdään kolmessa vuorossa. Osastolle sijoitetaan lapsia suunnitelmallisesti lastensuojelun yhteisen asiakasohjauksen kautta. Sijoituksissa tulee löytää lapsen tarpeita vastaava paikka, mutta yhtä tärkeää on huomioida myös osastolla asuvat pitkäaikaiset lapset ja nuoret.

Osastolla työskentelee kahdeksan sosiaaliohjaajaa sekä lähiesihenkilönä toimiva osaston vastaava ohjaaja. Hoitosuhde on poikkeuksellisen hyvä, koska lapsia on vain kuusi. Jokaiselle lapselle nimetään kaksi omaohjaajaa. Sosiaaliohjaajien työnkuvaan kuuluu ohjaustoiminnan lisäksi kirjallinen raportointi (Apotti) sekä yhteistyö eri viranomaistahojen kanssa. Ohjaajat tekevät myös kodinhoidollisia töitä sekä suunnittelevat ja valmistavat päivittäiset ateriat.

Osastolla tehdään kuntouttavaa hoito- ja kasvatustyötä suunnitelmallisesti lasten sekä heidän perheidensä kanssa yhteistyössä. Sen toiminta pohjautuu terapeutin laitospäivätoiminnan mallinnukseen. Asiakkaiden kuntoutusta toteutetaan tiiviisti yhteistyössä moniammatillisen tiimin kanssa, johon kuuluvat perhe- ja sosiaalityöntekijät, sairaanhoitaja, psykologi sekä toimintaterapeutit.

Työni kannalta keskeisiä käsitteitä

Avaan ja perustelen seuraavaksi muutamia valitsemiani työtäni koskettavia keskeisiä käsitteitä: lastensuojelulaki, sijaishuolto, sosiaaliohjaus, osallisuus sekä terapeutin laitospäivätoiminnan mallinnus. Toivon myös näiden käsitteiden avaamisen sujuvoittavan opinnäytetyöni lukemista ja mahdollista hyödyntämistä.

Lastensuojelulaki

Lastensuojelulaki on työn kivijalka, johon kaikki perustuu. Lastensuojelulain (417/2007) mukaan lain tarkoitus on ”turvata lapsen oikeus turvalliseen kasvu-ympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun”. Samassa laissa korostetaan myös, että lapsen hyvinvoinnista ovat ensisijaisesti vastuussa lapsen vanhemmat ja muut huoltajat. Lastensuojelun tehtävänä on toimia tukena lapsen vanhemmille ja muille huoltajille. Mikäli tukitoimet ovat riittämättömiä, voidaan lapsi esimerkiksi sijoittaa kodin ulkopuolelle.

Sijaishuolto

Jos lapsi sijoitetaan lastensuojelulain nojalla, sijaishuolto voidaan toteuttaa esimerkiksi laitoshuoltona. Työnantajani, kuntouttavan sijaishuollon yksikkö ja sen osastot, toteuttavat sijoitettujen lasten laitoshuoltoa. Yksikön osastoja voidaan kutsua myös lasten- tai nuorisokodeiksi. Lastensuojelulain (417/2007) mukaan, lapsen sijaishuolto tarkoittaa huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella.

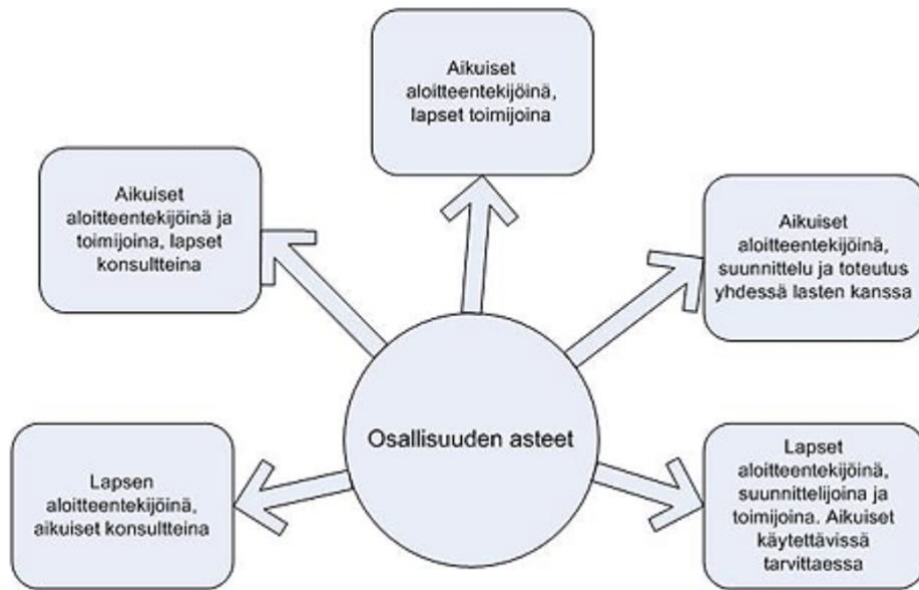
Sosiaaliohjaus

Osastoilla lasten hoidosta ja kasvatuksesta vastaavat pääsääntöisesti sosiaaliohjaajat. Sosiaaliohjaus ulottuu myös sijoitettujen lasten perheisiin ja läheisiin. Sosiaalihuoltolain (1301/2014) mukaan sosiaaliohjauksella tarkoitetaan esimerkiksi yksilöiden ja perheiden neuvontaa, ohjausta ja tukea. Sosiaaliohjauksen tavoitteena on ”yksilöiden ja perheiden hyvinvoinnin ja osallisuuden edistäminen vahvistamalla elämänhallintaa ja toimintakykyä”. Lastensuojelulain (417/2007) mukaan sijaishuollossa työskentelevän henkilöstön riittävästä osaamisesta ja perehdytyksestä on huolehdittava. Työssäni sosiaaliohjaajana osallistun säännöllisesti yksikön ja osaston kehittämistilaisuuksiin. Työnantajani myös kannustaa työntekijöitä osallistumaan täydennyskoulutuksiin.

Osallisuus

Osallisuuden edistäminen vähentää eriarvoisuutta, ja osallisuus on yksi keino vähentää köyhyyttä ja ehkäistä syrjäytymistä. Suomen hallituksen sekä Euroopan unionin yksi tavoite on osallisuuden edistäminen (THL 2019). Osallisuuden merkitystä lastensuojelussa sekä lastensuojelulaissa on korostettu useita vuosikymmeniä. Lastensuojelua toteuttaessa tulee selvittää lapsen omat toivomukset sekä mielipiteet. Lapsen mielipide tulee huomioida päätöksenteossa, kuitenkin ikätaso huomioiden. Lapsella on myös oikeus olla ilmaisematta mielipidettään (Räty 2019, 182-183).

THL:n Lastensuojelun käsikirjassa (2021) osallisuutta kuvataan ”osallisuuden portailta”. Alimmilla portailta yksilöllä ei ole juurikaan vaikutusmahdollisuuksia, ja portaita ylöspäin edetessä vaikutusmahdollisuudet kasvavat. Osallisuudessa vastavuoroisuus on tärkeää ja lastensuojelutyössä tärkeintä on lapsen oma kokemus: osallisuuden toteutuminen ei ole mahdollista, mikäli lapsi ei koe tulleen kuulluksi. On kuitenkin tärkeä muistaa, että osallisuutta voi toteuttaa monin eri tavoin. Se ettei yllä ylimmille osallisuuden portaille, ei tarkoita automaattisesti epäonnistumista.

Kuvio 1: Mikko Oranen, Osallisuuden asteet (Lastensuojelun käsikirja 2021)

Lastensuojelun terapeutin laitospalveluksen mallinnus

Kuntouttavan sijaishuollon yksikön toiminta perustuu THL:n Lastensuojelun terapeutin laitospalveluksen mallinnukseen, ja yksikön toimintaa kehitetään jatkuvasti sen mukaisesti. Mallinnuksen tavoitteena on estää lasten kaltoinkohtelu lastensuojelulaitoksessa sekä turvata sijoitetuille lapsille hyvä ja turvallinen lapsuus. Mallinnuksessa on nostettu keskiöön lasten oikeudet, jotka ovat työskentelyn keskeisin lähtökohta. Mallinnuksen tavoitteena on myös nostaa laatua ja edistää kansallisesti sijaishuollon tasalaatuisuutta. Pätevyysvaatimukset laitostyöskentelyyn ovat löyhät, minkä vuoksi Suomessa on vaihtelua laitostyöntekijöiden peruskoulutuksissa. Mallinnuksen mukaan olisi tarpeen selkeyttää vaadittavaa kelpoisuutta sekä koulutustasoa. Erot koulutustaustoissa voivat johtaa konflikteihin ja toisaalta myös toisen osaamisen vähättelyyn (Timonen-Kallio, Yliruka & Närhi 2017).

Lastensuojelun terapeutin laitospalveluksen mallinnus on jäsennelty niin sanotun Fattoren mallin (Fattore, Mason & Watson 2009), eli lapsen subjektiivisen hyvinvointimallin avulla. Fattoren mallin mukaan lapsen hyvinvoinnin kokemuksen kannalta tärkeimpiä ovat merkitykselliset ihmissuhteet sekä tunne-elämän kysymykset. Hyvinvoinnin kannalta tärkeintä on suhteissa rakentuva turvallisuus, positiivinen minäkuva sekä toimijuus. Laitospalveluksessa ajatus laitoksesta kotina luo turvallisuutta, positiivinen minäkuva rakentuu oman historian läpikäynnillä, ja toimijuutta vahvistetaan tulevaisuuden suunnitteluna (Timonen-Kallio, Yliruka & Närhi 2017). Kuntouttavan sijaishuollon yksikössä terapeutin laitospalveluksen mallinnus näkyy päivittäisessä työssä. Osastolla luodaan kodinomaisia arkirutiineja sekä rajoja, jotka osaltaan luovat turvallisuutta. Mallinnus korostuu erityisesti omaohjaajatyöskentelyssä.

Omaohjaajat käyvät lapsen kanssa lapsen elämäntarinaa läpi ja keräävät myös konkreettisesti lapsen historiaa koostamalla esimerkiksi valokuva-albumeita. Lapsen tulevaisuudesta, haaveista sekä tavoitteista käydään säännöllistä keskustelua, jonka avulla pyritään vahvistamaan lapsen toimijuutta.

Kuvio 2: Suhteissa rakentuva lapsen hyvinvointi (Timonen-Kallio, Yliruka & Närhi 2017).

2 Nykytilanne

2.1 Nykyinen työ ja osaaminen

Työtehtävät ja osaaminen

Työssäni vaaditaan hyvää suomen kielen kirjallista ja suullista taitoa. Työtehtäviini kuuluu säännöllistä raportointia. Dokumentointi on iso osa lastensuojelun sosiaaliohjaajan työtä. Asiakastyön dokumentoinnin yleisten periaatteiden mukaan raportit tulisi kirjoittaa niin, kuin kirjoittaisi suoraan asiakkaalle. Raportoinnissa tulee välttää ammattislangin ja lyhenteiden käyttöä. Raporttien tulisi olla selkeitä ja asiallisia, ja niistä tulisi ilmetä lukijalle selkeästi esimerkiksi, kuka oli mitäkin mieltä asioista. Yleisten periaatteiden mukaisesti raportteja tulisi myös mahdollisimman paljon kirjoittaa yhdessä asiakkaiden kanssa (Laaksonen ym. 2011, 51).

Tärkeimpiin kirjallisiin töihin lukeutuu päivittäisraportointi Apotti-järjestelmään. Päivittäiskirjausten sekä päivittäin tehtävän havainnoinnin perusteella laaditaan omaohjattavien hoito- ja kasvatussuunnitelma sekä kuukausiyhteenvedot. Ajoittain sosiaalityöntekijöiltä tai muilta viranomaistahoilta tulee asiakkaita koskevia lausuntopyyntöjä. Lausuntopyynnot laaditaan myös Apotti-järjestelmään omaohjaajien sekä vastaavan ohjaajan toimesta. Kirjallisiin työtehtäviin kuuluu myös osaston palaverimuistioiden laatiminen. Palaverimuistioita säilytetään sähköisessä muodossa Teams-järjestelmässä.

Työssäni tärkeitä ovat myös sosiaaliset taidot sekä ongelmanratkaisukyky. Kohtaan päivittäin työssäni monenlaisia ihmisiä, kuten osaston lapsia, heidän perheenjäseniään, osaston vakituista henkilökuntaa sekä satunnaisia sijaisia, yksikön kiertäviä vartijoita sekä lasten sosiaalityöntekijöitä. Ongelmanratkaisukykyä vaaditaan päivittäin erilaisissa tilanteissa. Ongelmat vaihtelevat pienistä arkisista asioista vakavampiin tilanteisiin, kuten luvattomiin poissaoloihin osastolta.

Lastensuojelun sosiaaliohjaajan työssä on myös iso eettinen vastuu, ja eettistä harkintaa tarvitaan päivittäisessä työssä. Talentian sosiaalialan ammattihenkilön eettisissä ohjeissa (2017) linjataan ammattitaitoon sekä työntekijän ominaisuuksiin liittyviä tekijöitä. Tärkeänä pidetään esimerkiksi sosiaalisia taitoja, objektiivisuutta, vastuunottamista, luovuutta, empaattisuutta, tilannetajua ja ystävällisyyttä. Sosiaalialalla, ja erityisesti lastensuojelussa, työhön sisältyvä valta ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Ajoittain lastensuojelutyössä joudutaan puuttumaan lapsen itsemääräämisoikeuteen erilaisilla rajoitustoimenpiteillä lapsen turvaamiseksi. Tällaisissa tilanteissa tulee aina toimia lievimmän periaatteen mukaisesti (Talentia 2017).

Tarvitsen työssäni myös tietoa sekä ymmärrystä laista ja säädöksistä. Lastensuojelussa keskiössä on lapsen oikeus turvalliseen kasvuympäristöön. Laki määrittää tarkasti lapsen oikeudet ja ammattilaisen velvollisuudet. Verratessa lastensuojelun sosiaaliohjaajaa esimerkiksi lapsen vanhempaan, vanhemmalla on huomattavasti enemmän valtaa. Jos lapsi esimerkiksi selailee puhelinta yöllä nukkumisen sijaan, vanhempi voi ottaa puhelimen lapselta pois. Lastensuojelun sosiaaliohjaaja taas on ammattikasvattaja, jonka keinot ovat erilaiset verrattuna lapsen vanhempaan. Sijoitetun lapsen kohdalla asiasta tulee tehdä rajoituspäätös.

Rajoitustoimenpiteistä säädetään lastensuojelulaissa. Rajoitustoimenpiteitä ovat esimerkiksi yhteydenpidon rajoitus, aineiden ja esineiden haltuunotto sekä liikkumisvapauden rajoittaminen. Rajoitustoimenpiteitä käyttämällä puututaan aina lapsen perustuslaissa ja ihmisoikeussopimuksissa turvattuihin perusoikeuksiin. Rajoitustoimenpiteille tulee aina olla selkeät, lakiin pohjautuvat perusteet, eikä rajoitustoimenpidettä saa käyttää rankaisunomaisesti. Rajoitustoimenpide tulee myös päättää välittömästi, kun perusteita sen jatkamiselle ei enää ole (Räty 2019 551-552).

Mikäli sijoitetun lapsen puhelimen käyttäminen öisin vaarantaa oleellisesti esimerkiksi koulunkäyntiä tai lapsen mielenterveyttä, voidaan asiasta tehdä rajoituspäätös, jonka avulla puhelin voidaan ottaa lapselta pois öisin rajoitustoimenpiteenä. Mikäli puhelin otetaan rajoituspäätöksen mukaisesti haltuun öisin, tulee myös arvioida, rajoitetaanko samalla lapsen yhteydenpitoa. Mikäli näin on, tulee yhteydenpidon rajoittamisesta tehdä erillinen päätös, tai vaihtoehtoisesti tarjota lapselle mahdollisuutta yhteydenpitoon läheisten kanssa esimerkiksi osaston puhelimella. On myös hyvä huomioida, ettei avohuollon tukitoimena sijoitettuun lapseen voida kohdistaa rajoitustoimenpiteitä.

Tarvitsen työssäni myös lääkeluvat, minkä vuoksi olen osallistunut työnantajan tarjoamana lääkeosaamisen perusteet (LOVe) -verkkokoulutukseen ja suorittanut lääkeosaamisen perusteiden tentit hyväksytysti. Tentteihin sisältyi verkkotentti sekä osastolla suoritettu käytännön näyttö, jonka otti vastaan yksikön sairaanhoitaja. Kuntouttavan sijaishuollon yksikössä lääkkeiden jakovastuu kuuluu yksikön sairaanhoitajalle. Sairaanhoitaja jakaa tarvittavat lääkkeet viikkotasolla dosetteihin. Osastolla taas lääkkeiden antamisesta lapsille vastaavat ohjaajat, minkä vuoksi lääkeosaamisen perusteiden koulutus tulee olla hyväksytysti suoritettu. Osastolla on myös käsikauppalääkkeitä, joita voidaan tarvittaessa antaa lapsille.

Kuluneen vuoden aikana olen osallistunut kuntouttavan sijaishuollon kehittämispäiviin yhdessä työryhmämme kanssa. Olen myös suorittanut omakustanteisesti hygieniapassin, sillä käsittelen työssäni elintarvikkeita. Lisäksi olen osallistunut kuluneen vuoden aikana kuntouttavan sijaishuollon yksikön kehittämispäiviin sekä lastensuojelutyöhön liittyviin webinaareihin.

Oman osaamisen arviointi

Olen työskennellyt asiakaspalvelijana vuodesta 2008, kolme vuotta kaupan alalla eri työtehtävissä sekä yhdeksän vuotta lentoasemalla turvatarkastajana. Turvatarkastuksessa toimin myös yksikön kouluttajana noin neljän vuoden ajan. Etenkin työssäni turvatarkastajana olen kohdannut päivittäin ihmisiä erilaisista etnisistä ja kulttuurisista taustoista, ja olen oppinut ratkaisemaan hankaliakin tilanteita. Pitkä ja vankka asiakaspalvelutyökokemus on kasvattanut itsetuntemustani ja paineensietokykyäni. Pidän vahvuuksinani myös rauhallisuutta ja hyvää huumorintajua. Olen oppinut myös, ettei töiden ”kotiin vieminen” kannata.

Sosiaalialan osaamista olen kartuttanut opintojeni aikana erilaisten opintoprojektien sekä työharjoittelujen myötä. Olen suorittanut 10 viikon asiakastyön harjoittelun päiväkodissa, minkä lisäksi olen tehnyt 10 viikon ammatillisten työmenetelmien harjoittelun nykyisessä työpaikassani, osastolla X. Opintoprojekteja olen tehnyt vapaaehtoistyön merkeissä esimerkiksi Suomen Punaiselle Ristille, jossa osallistuin Pop Up -nuorten turvatalon toimintaan. Olen tehnyt projekteja myös avoimiin päiväkoteihin ja kehitysvammaisten tuettuun asumisyksikköön. Opintojeni aikana suoritettut harjoittelut sekä opintoprojektit ovat laajentaneet osaamistani ja kehittäneet ammattitaitoani. Erityisesti lasten ja nuorten parissa tehdyt opintoprojektit ovat

opettaneet kohtaamaan, kuuntelemaan ja kannustamaan erilaisissa tilanteissa heitä. Olen myös suorittanut sosiaalijärjestelmään ja lainsäädäntöön liittyvät opinnot. Opintojeni aikana olen painottanut kurssivalintojani lasten ja nuorten kanssa tehtävään työhön, mihin lukeutuvat esimerkiksi lastensuojelukurssi, musiikin pedagoginen osaaminen sekä musiikin terapeuttiset mahdollisuudet -kurssi. Olen ollut myös Erasmus-vaihdossa Leedsissä Isossa-Britanniassa, jossa suoritin paikallisessa yliopistossa opintokokonaisuuksia Working With Vulnerable Families sekä Autism: The Needs of Children and Families.

Laurean PONT-ohjeistuksessa luokitellaan omaa osaamista suhteessa työpaikan tai työtehtävän osaamisvaatimuksiin. Kategorioita on kolme:

- Aloitteleva toimija: Työtehtävästä suoriutumiseni vaatii vielä työkaverin antamaa tai kirjallista ohjeistusta, itsenäinen ja joustava suoriutuminen on vajavaista.
- Taitava suoriutuja: Minulla on syvälinen ymmärrys työtehtävästä ja suoriutumiseni on jatkuvasti työtehtävien vaatimusten tasalla.
- Kokenut asiantuntija: Pystyn myös kehittämään työtehtävissä vaadittavia toimintamalleja. Kykenen myös ohjaamaan/opastamaan muiden toimintaa. Koen selviäväni työtehtävistäni pääsääntöisesti hyvin (Laurea 2020).

Mielestäni perustehtävässäni sosiaaliohjaajana olen pääsääntöisesti kokeneen asiantuntijan tasolla. Olen saanut paljon positiivista palautetta tekemästäni työstä. Ajoittain tarvitsen tukea ja vahvistusta omille ajatuksilleni esimerkiksi päätösten tekemisessä. Koen oppivani nopeasti ja omaksun helposti uusia taitoja. Uskallan myös kokeilla uusia asioita. Pyrin aktiivisesti kehittämään uusia toimintamalleja. Pystyn ohjaamaan tarvittaessa muita.

Uutena haasteena näen varavastaavan roolissa toimimisen, missä en ymmärrettävästi yllä vielä kokeneen asiantuntijan tasolle. Koen vielä olevani varavastaavan roolissa jopa aloitteleva toimija, ennemmin kuin taitava suoriutuja. Tässä roolissa minun tulee omaksua erilaisten järjestelmien käyttö. Minun tulee pystyä laatimaan järkeviä työvuorolistoja, huolehtia palkka-ajoista, henkilöstöasioista sekä osaston laskuista.

Kehittyminen

Olen tehnyt 10 viikon ammatillisten työmenetelmien -harjoittelun osastolla X, minkä myötä minulle tarjottiin osastolta sijaisuutta. Aloitin työt osastolla X tammikuussa 2020 ja olen työskennellyt yksikössä yli 12 kuukautta. Kuluneen vuoden aikana olen kehittynyt paljon ammatillisesti, mikä on tuonut varmuutta työskentelyyni erilaisissa työtilanteissa. Ymmärrys työstä on kasvanut, koska olen oppinut tuntemaan paremmin osaston lapset sekä heidän historiansa. Päivittäisraporttien kirjoittaminen on minulle luontevaa ja sujuvaa, mutta vuoronvaihtojen raporttihakissa huomaan ajoittain fokuksen karkaavan aiheesta, ja saatan käydä läpi hetkittäin myös epäolennaisia asioita. Olen huomannut, että mikäli kirjoitan

raportilla käytävät asiat itselleni ylös, minun on huomattavasti helpompi pysyä aiheessa. Olen myös sijaistanut lähiesihenkilöäni, ja olemme sopineet, että toimin valmistumiseni jälkeen osaston varavastaavana. Tähän vastuutehtävään minun tulee erityisesti panostaa jatkossa ja perehtyä erilaisiin hallinnollisiin tehtäviin, kuten järkevien työvuorolistojen suunnitteluun. Minun tulee jatkossa myös perehtyä tarkemmin lainsäädäntöön ja esimerkiksi rajoituspäätöksiin. Osaston varavastaavan roolissa saatan joutua tekemään myös rajoituspäätöksiä.

Sidosryhmät

Sisäisiin sidosryhmiin kuuluvat kuntouttavan sijaishuollon yksikkö: keskiössä osastolle sijoitetut lapset perheineen, osaston X työntekijät sekä osaston vastaava ohjaaja. Myös organisaation johto, yksikön muut osastot sekä yksikön terveydenhuollon tiimi kuuluvat sisäisiin sidosryhmiin. Ulkoisiin sidosryhmiin kuuluvat muut yhteistyötahot, kuten esimerkiksi sosiaalityöntekijät sekä muut viranomaiset ja sijoitettujen lasten koulut. Ulkoisista sidosryhmistä nostaisin tärkeimmäksi lasten sosiaalityöntekijät. Jokaisella lapsella on nimettynä oma sosiaalityöntekijä, joka vastaa lapsen asioista sekä tekee lasta koskevat päätökset.

2.2 Vuorovaikutustaidot

Mielestäni vuorovaikutustaitoni ovat hyvät. Pystyn työskentelemään sujuvasti ryhmässä. Keskustelun aloittaminen on minulle luontevaa, mutta osaan antaa tilaa myös muiden puheenvuoroille. Uskallan ilmaista mielipiteeni ja perustella sen. Kuuntelen myös muiden näkemyksiä, ja pystyn myös muuttamaan omaa mielipidettäni, mikäli saan uutta tietoa. Pysin aina asettumaan keskustelukumppanin asemaan ja tarkastelemaan asioita hänen näkökulmastaan. Tunnen ja osoitan myötätuntoa luontevasti. Pysin myös aktiivisesti miettimään omia tunnetilojani vuorovaikutustilanteissa. Vaikka minulla olisi henkilökohtaisesti huonompi päivä, en anna sen näkyä käytöksessäni, ilmeissäni tai eleissäni. Pysin mieluummin sanoittamaan omia tunnetiloja ja kertomaan tilanteen salliessa suoraan, jos omaan mielialaani vaikuttaa jokin asia.

Päivittäisessä työssäni aamu- ja iltavuorot sisältävät lähes jatkuvaa vuorovaikutusta sisäisten sidosryhmien kanssa erilaisissa tilanteissa ja yhteyksissä. Työvuorot alkavat aina raporttihakella kollegoiden kanssa, jossa sovitaan työnjaosta. Vuorovaikutustilanteissa työtovereiden kanssa voisin vielä enemmän panostaa ja keskittyä aktiiviseen kuunteluun. Ajoittain uppoudun täysin esimerkiksi kirjallisiin työtehtäviin, jolloin saatan vastata kollegan kysymyksiin, mutta en aidosti kuuntele. Näissä tilanteissa voisin keskeyttää tekemiseni, katsoa puhujaa silmiin ja osoittaa, että nyt kuuntelen aktiivisesti.

Osaston lasten kanssa neuvotellaan ja sovitaan sekä tehdään yhdessä asioita: luetaan esimerkiksi läksyjä tai opetellaan nakkikastikkeen valmistamista. Lasten vanhempiin ja muihin

läheisiin pidetään säännöllisesti yhteyttä ja käydään läpi lasten asioita. Omaohjattavien kanssa käydään säännöllisesti hoito- ja kasvatussuunnitelmaa ja sen tavoitteita läpi. Säännöllisiä vuorovaikutustilanteita syntyy myös yksikön muiden osastojen kanssa, sekä yksikön terveydenhuollon tiimin kanssa. Vuorovaikutusta tapahtuu myös ulkoisten sidosryhmien kanssa: lasten sosiaalityöntekijöihin ja kouluihin pidetään säännöllisesti yhteyttä. Vuorovaikutustilanteet ovat pääsääntöisesti luontevia ja sujuvia. Jatkossa haluaisin oppia käyttämään menetelmiä, jotka tukevat sitä, että kaikki tulevat kuulluiksi esimerkiksi osastokokouksissa.

2.3 Kehittäminen

Aloitettuani työt loin oman tarpeeni perusteella osastolle perustietokansion osaston lasten tiedoista. Kansio liitettiin myöhemmin osaston perehdytysmateriaaliin. Vaikka asiakkaat olivat minulle ennalta tuttuja harjoitteluni ajalta, oli vuoden aikana tapahtunut kuitenkin muutoksia esimerkiksi lasten ja omaohjaajien välisissä sopimuksissa: kuinka toimitaan tietyissä tilanteissa. Omaohjaajat voivat laatia omaohjattavien kanssa sopimuksia ja pelisääntöjä ikätasoisesti esimerkiksi peliajoista hoito- ja kasvatussuunnitelmiin perustuen.

Työssäni kehittämistä tapahtuu säännöllisesti. Yksikkötasolla järjestetään kehittämispäiviä, minkä lisäksi käsittelemme osaston tarpeesta kumpuavia kehittämiskohteita kuukausittain työnohjauksissa sekä osastokokouksissa. Sekä yksikön kehittämispäivissä että osastokokouksissa on mahdollista kehittää työtehtäviä osallistumalla aktiivisesti ja reflektoiden omaa toimintaa.

Toimeksiantajan toiveesta käsittelen opinnäytetyössäni tiettyjä teemoja: osallisuus, omavalvontasuunnitelma sekä hyvän kohtelun suunnitelma. Opinnäytetyön tarkoituksena on tuoda mahdollisesti uusia näkökulmia ja kehitysehdotuksia työnantajaosapuolelle. Käsittelen opinnäytetyön tavoitteita seuraavassa luvussa.

2.4 Opinnäytetyön tavoitteet

Valmiin opinnäytetyön on tarkoitus toimia työnantajan apuna työn kehittämisessä ja tarvittaessa uusien toimintamallien luomisessa. Työnantajaosapuoli on toivonut opinnäytetyössä käsiteltäviksi teemoiksi lasten osallisuuden, omavalvontasuunnitelman sekä hyvän kohtelun suunnitelman. Käsittelen näitä teemoja päiväkirjaraportoinnissa ja pyrin tarkastelemaan niitä lähdemateriaalin sekä konkreettisten esimerkkien kautta.

Opinnäytetyöni tavoitteena on kuvailla ja reflektoida sosiaaliohjaajan työtä lastensuojelun sijaishuollon yksikössä. Opinnäytetyön kirjoitusprosessin tavoitteena on oma ammatillinen kasvu sekä oman osaamisen syventäminen. Opinnäytetyöprosessin aikana dokumentoidaan ja raportoidaan omaa työtä yleisellä tasolla. Omasta työstä tehtyjä havaintoja reflektoidaan ammattikirjallisuuteen: teoriaan, tutkimustietoon sekä lakiin, kuten esimerkiksi

lastensuojelulakiin. Ammatillinen itsereflektio vaikuttaa selvästi yksilön työyhteisössä toimimiseen ja työssä menestymiseen (Jokiranta, 2017).

Työssäni sosiaaliohjaajana kuntouttavassa sijaishuollossa olen kollegoideni kanssa hoito- ja kasvatusvastuussa osastollemme sijoitetuista lapsista. Koen siis äärimmäisen tärkeäksi osaksi työtäni huolehtia omasta osaamisestani. Turvallisen ja johdonmukaisen kasvuympäristön takaaminen sekä kannustavan, tulevaisuuteen valoisasti suhtautuvan ilmapiirin luominen ovat iso osa sosiaaliohjaajan työtä. Lisäksi tulee osata toimia järkevästi myös äkillisissä ongelmatilanteissa, kuten erimielisyydet tai luvattomat poissaolot osastolta.

Uskon, että päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön kirjoittaminen on hyvä tapa tutkia ja syventää omaa osaamista ja tietotaitoa. Henkilökohtaisena tavoitteena oma ammatillinen kasvu ja kehitys, sekä itsetuntemuksen kasvattaminen. Tavoitteena on tietotaidon kartuttaminen ja sen kautta itseluottamuksen kasvattaminen päätöksentekoon. Tavoitteena on myös tulla tietoisemmaksi omasta toiminnasta ja siihen vaikuttavista tekijöistä, sekä oman toiminnan vaikutuksista.

3 Päiväkirjaraportointi

Päiväkirjaraportointia on tehty kymmenen viikon ajan keväällä 2021. Raportoinnissa tarkastellaan lastensuojelun sosiaaliohjaajan työtä päivittäisellä työtehtävien kuvaamisella sekä viikoittaisella analyysillä. Omaa työtä reflektoidaan lähdeaineistoiden avulla. Päiväkirjamuotoisen opinnäytetyön tarkoitus on myös tuottaa työnantajaosapuolelle näkökulmia ja mahdollisia kehittämisehdotuksia.

3.1 Viikko 1 - Työtä kolmessa vuorossa

Viikkosuunnitelma 1:

Ensimmäisen kirjoitusviikon aikana tarkastelin työni lain määrittämää perustehtävää. Kuvasin myös eri työvuorojen tyypillisiä työtehtäviä sekä osaston arkea.

Lastensuojelulain (417/2007) mukaan, jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen kasvuympäristöön sekä tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen. Lastensuojelulaissa korostetaan erityisesti lapsen etua ja sen huomioimista. Lapsen edun toteutumista vahvistetaan lastensuojelulaissa painottamalla lapsen oikeutta osallistumiseen, sekä lapsen oikeutta erityiseen suojeluun (Räty 2019, 1).

Lastensuojelulain (417/2007) mukaan, lapsen hyvinvoinnista ovat ensisijaisesti vastuussa lapsen vanhemmat ja muut huoltajat. Lasten ja heidän perheidensä kanssa työskentelevien

viranomaisten tulee tukea vanhempia sekä huoltajia kasvatustehtävässä. Lapsille sekä heidän perheilleen tulee tarjota apua kasvatustehtävässä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, ja tarvittaessa perhe tulee ohjata lastensuojelun palveluiden piiriin. Lastensuojelun tehtävänä on toimia tukena lapsen vanhemmille ja muille huoltajille järjestämällä tarvittavia tukitoimia. Mikäli tukitoimet ovat riittämättömiä, voidaan lapsi esimerkiksi sijoittaa kodin ulkopuolelle (Lastensuojelulaki 417/2007). Lapsen sijaishuolto tarkoittaa huostaan otetun tai kiireellisesti sijoitetun lapsen hoidon ja kasvatuksen järjestämistä kodin ulkopuolella, esimerkiksi laitoshuoltana (Räty 2019, 471). Lapsi voidaan sijoittaa myös avohuollon tukitoimena lyhytaikaisesti esimerkiksi laitokseen. Avohuollon tukitoimen sijoitus edellyttää lapsen huoltajan sekä 12-vuotiaan lapsen suostumusta sijoitukseen (Räty 2019, 328-329). Avohuollon tukitoimen sijoituksen aikana arvioidaan esimerkiksi lapsen kuntoutustarvetta. Laki ei määritä avohuollon tukitoimen sijoitukselle enimmäiskestoajaa. Laitokseen yksin sijoitettavan lapsen sijoitusta tulee arvioida viimeistään 3 kuukauden kuluttua sijoituksen alkamisesta. Mikäli sijoitusta jatketaan, tulee sijoituksen tarvetta arvioida uudestaan viimeistään 3 kuukauden kuluttua uudesta päätöksestä. Tällöin tulee myös arvioida esimerkiksi mahdollinen huostaanoton tarve (Räty 2019, 332-334).

THL:n Lastensuojelutilaston (2019) mukaan lastensuojeluilmoitusten määrä on kaksinkertaistunut 10 vuodessa. Vuonna 2019 lastensuojeluilmoituksia tehtiin 85 746 lapsesta. Ilmoitusten määrä kasvoi 7 % verrattuna vuoteen 2018. Vuonna 2019 kodin ulkopuolelle oli sijoitettuna yhteensä 18 928 lasta (THL, 2020).

Osastollamme työskentelee kahdeksan sosiaalihjaajaa sekä osaston vastaava ohjaaja. Sosiaalihjaajat ovat koulutustaaltaan pääsääntöisesti sosionomeja sekä yhteisöpedagogeja. Perustehtäviin kuuluvat lasten hoidolliset sekä kasvatukselliset työt. Osastollamme ei ole erillistä keittiöapulaista tai siistijää, vaan sosiaalihjaajat huolehtivat osaston ruokahuollosta sekä kodinhoidollisista töistä.

Osastolle voidaan sijoittaa yhtäaikaaisesti yhteensä kuusi lasta. Lapset ovat joko huostaanotettuja tai avohuollon tukitoimena sijoitettuja. Osaston lasten kanssa eletään arkea yhdessä. Arkiaamuisin huolehditaan, että lapset lähtevät ajallaan kouluun. Iltapäivällä lapset otetaan vastaan koulusta ja autetaan esimerkiksi läksyjen teossa. Iltaisin osastolla järjestetään ajoittain ohjelmaa yhdessäolon merkeissä ja pandemia-ajan ulkopuolella osa lapsista käy harrastuksissa. Lasten kanssa eletään kodinomaista ja turvallista arkea.

Maanantai ja tiistai 20:00-08:00

Ensimmäinen kirjoitusviikko käynnistyi maanantaista alkaen kahdella peräkkäisellä yövuorolla. Osastollamme yövuorot ovat keskimäärin noin 12 tunnin mittaisia. Jokaisen työvuoron aloitukseen kuuluu lyhyt raportointihetki ennen vuoron vaihtoa. Raportoinnissa on tärkeää huomioida, mistä lähtötilanteesta työntekijä tulee vuoroon, ja esimerkiksi onko työntekijällä

takana useampi vapaapäivä. Ensimmäiseen yövuoroon saapuessani olin itse ollut edellispäivänä iltavuorossa, joten lapsien kohdalta raportiksi riittivät maanantain tapahtumat. Lisäksi raportointihetkellä käydään läpi niin sanotut ”juoksevat asiat”, kuten tarvitseeko vuoron aikana huomioida jotain erityistä. Esimerkiksi aamuvuoron raporttihakella tarkastetaan lasten mahdolliset tapaamiset ja menot. Raporttihakkeen aikana sovitaan myös työnjaosta.

Osastollamme yövuoroissa on lähtökohtaisesti yksi työntekijä vuorossa. Yövuoron aikana huolehditaan lasten hyvinvoinnista samaan tapaan kuin päivävuoroissakin. Yövuorolaisen tehtävänä on huolehtia jokainen lapsi ajallaan iltatoimien kautta omaan huoneeseensa. Yön aikana huolehditaan myös, että lapset nukkuvat, eivätkä esimerkiksi keskity puhelimen selaamiseen. Mikäli lapset heräävät kesken unien, heille tarjotaan tarvittaessa tukea ja turvaa. Yövuoron tapahtumista raportoidaan kirjallisesti päivävuorojen tapaan Apotti-järjestelmään. Arkiaamuisin valmistellaan lasten herätyksiä ja kouluunlähtöä esimerkiksi kattamalla aamupala valmiiksi. Myös aamuvuoroon saapuvat kollegat huomioidaan mm. keittämällä aamukahvit.

Osastollamme yövuoron tehtäviin kuuluvat myös kodinhoidolliset työt. Näistä töistä on laadittu viikkoaikataulu, jolla voidaan varmistua näiden töiden ajantasaisuudesta. Esimerkiksi Covid-19 pandemian myötä kodinhoidollisten tehtävien listaan on lisätty kosketuspintojen säännöllinen desinfiointi.

Koska yövuorot ovat pitkiä, aikaa jää myös esimerkiksi isompien kirjallisten töiden tekemiseen. Osastolla jokaisella lapsella on nimettynä vähintään yksi omaohjaaja, joka on päävastuussa lapsen asioiden hoitamisesta. Omaohjaajan tehtäviin kuuluu myös mm. lapsen kuukausiyhteenvetojen koostaminen sekä hoito- ja kasvatussuunnitelman laatiminen. Henkilökohtaisesti teen mieluiten isompia kirjallisia kokonaisuuksia yövuoroissa. Koen voivani keskittyä parhaiten kirjoittamiseen yövuoron aikana. Ajattelen myös, että päivävuoroissa yksi tärkeä työtehtäväni on olla läsnä lapsille. Läsnäolo on usein keskustelua ja aktiivista kuuntelua. Lasten kanssa myös tehdään paljon arkisia asioita, kuten opetellaan ruoanlaittamista ja pyykinpesua. Osastolla järjestetään myös mukavaa yhteistä tekemistä, kuten lautapeli-iltoja ja retkiä.

Lauantai 13:30-22:00

Yövuoroleni jälkeen olin muutaman päivän vapaalla ja saavuin lauantaina iltavuoroon. Iltavuorossa osastollamme työskentelee pääsääntöisesti kaksi sosiaaliohjaajaa. Iltavuoro alkoi tuttuun tapaan raportointihakella. Lauantaina työskentelin vuorossa tutun sijaisen kanssa, joten illan työnjako oli helppo tehdä. Sijainen lähti vuoron alussa ulkoilemaan lapsien kanssa, jolloin pystyin itse hoitamaan juoksevia asioita. Viikonloppuisin iltavuoroon kuuluvat esimerkiksi kotiharjoittelussa olevien lasten kuulumissoitot. Lastensuojelulain (417/2007) mukaan sijaishuollossa olevalla lapsella on oikeus läheisiin ihmissuhteisiin, ja oikeus tavata hänelle läheisiä ihmisiä, kuten esimerkiksi vanhempia ja sisarusia. Sosiaalityöntekijän kanssa

sovitaan asiakasneuvottelussa lapsen kotiharjoittelujen ajankohdat sekä rytmytykset. Lapsi voi olla kotiharjoittelussa tilanteesta riippuen päivän ja tulla yöksi osastolle, tai olla kotona koko viikonlopun. Koska lapsen huostaan ottaminen ja sijoittaminen kodin ulkopuolelle ovat aina viimesijaisia vaihtoehtoja, on tärkeää, että lapsen ja hänen läheistensä tuetaan ja ylläpidetään. Kotiharjoittelut ovat yksi keino tarkastella ja arvioida lapsen huostaanoton mahdollista purkua. Jokaiselle kotiharjoittelulle laaditaan kotiharjoittelusuunnitelma, jossa sovitaan esimerkiksi kuulumissoitoista. Soittojen tarkoitus on kysellä kuulumisia ja seurata, ovatko kotiharjoittelusuunnitelmassa sovitut asiat toteutuneet.

Myös iltavuoron kirjaus- ja raportointivastuu oli minulla. Osastollamme myös ruokahuolto hoidetaan työntekijöiden voimin, mutta tällä kertaa päivällinen oli valmisteltu aamuvuoron toimesta etukäteen. Päivällisen jälkeen aloitimme vähitellen valmistautumisen kohti iltatoimia. Lasten iltatoimiin kuuluu esimerkiksi suihkussa käynti, jonka jälkeen on tarjolla iltapalaa. Iltapalan jälkeen lapsia ohjataan rauhalliseen toimintaan. Lauantai-ilta sujuikin kokonaisuudessaan rauhallisesti. Arjen struktuurit, kuten selkeät iltarutiinit, ovat osa osastolla tehtävää kasvatustyötä.

Sunnuntai 10:00-22:00

Sunnuntaina tein pitkän 12 tunnin vuoron, jonka aloitin aamulla kello 10:00. Vuoron alkupuolella sovimme kollegani kanssa työnjaosta, minkä jälkeen kuljetin lapsia osaston autolla harrastuksiin. Talvi miltei yllätti sosiaaliohjaajan, sillä auton tuulilasi oli jäässä - myös sisäpuolelta. Hätä ei onneksi ollut tämän näköinen, sillä talvisen kelin vuoksi olimme varanneet enemmän aikaa lähtöön. Mielestäni tämä on hyvä elävän elämän esimerkki ennakoimisen tärkeydestä. Ajoin myös paluumatkalla kiertoreittiä takaisin osastolle, jotta tuulilasi ennättäisi kuivahtaa. Näin pyrin myös varmistamaan, että seuraava kuski pääsee sujuvasti liikenteeseen. Sunnuntaina aikaisempaan aamuvuoroon tullut kollega kirjasi aamun tapahtumat Apottiin, jolloin pystyin itse keskittymään enemmän iltavuoron tapahtumiin. Illan raporttietihen jälkeen pohdimme yövuoroon saapuneen kollegani kanssa, kuinka tärkeää osaston lasten kannalta on ohjaajien yhtenäinen linja. Selkeät ja yhtenäiset pelisäännöt tuovat johdonmukaisuutta ja turvallisuutta osaston lasten elämään.

Viikkoyhteenveto 1:

Viikon aikana tuntui hyvältä pysähtyä ja pohtia eri työvuorojen rakenteita. Kulunut viikko on oiva esimerkki osaston toimivista rutiineista ja turvallisesta, kodinomaisesta arjesta. Etenkin viikonlopun työvuoroissa ehdin olla läsnä lapsille kuunnellen ja keskustellen.

Mielestäni lasten osallistamista olisi voinut olla vieläkin enemmän kuluneella viikolla. Yhtenä haasteena läsnäoloon näen oman osaston työntekijöiden äkilliset poissaolot, joiden johdosta osastolla käytetään sijaisia. Sijaisilla ei ole yleensä käytössä Apotti-tunnuksia. Kirjausvastuu

jää aina näissä tilanteissa osaston omalle työntekijälle, mikä taas on suoraan pois läsnäolosta lasten kanssa. Toisaalta osastollamme on laaja sijaisverkosto, ja pystymme lähes poikkeuksetta käyttämään sijaisina osaston lapsille tuttuja ihmisiä, jotka voivat olla läsnä ja saatavilla osaston lapsille.

Lastensuojelulain määrittämä perustehtävä on laaja ja vaativa: turvallinen kasvuympäristö, tasapainoinen ja monipuolinen kehitys, oikeus osallistumiseen ja oikeus erityiseen suojeluun. Kuluneen viikon aikana onnistuin tarjoamaan turvallisia arjen rutiineja: läsnäoloa ja turvaa, kuuntelemista ja kannustamista.

Viikonloppuna osa lapsista oli kotiharjoittelussa. Jokaiselle lapselle laaditaan kotiharjoittelun ajaksi kotiharjoittelusuunnitelma, johon kirjataan perheen viikonlopun menot sekä sovitaan esimerkiksi kuulumissoittojen ajankohdat. Osaston sosiaaliohjaajat tukevat lapsia ja heidän huoltajiaan kotiharjoittelujen aikana, jolloin toteutetaan suoraan lastensuojelulain määrittämää perustehtävää.

3.2 Viikko 2 - Sosiaaliohjaajan rooli ja omaohjaajan tehtävät

Viikkosuunnitelma 2:

Toisella kirjoitusviikolla tavoitteena oli tarkastella sosiaaliohjaajan roolia. Tavoitteena oli myös avata omaohjaajan työtehtäviä.

Keskiviikko 7:00-15:30

Keskiviikkona pidin pienen raporttietken yövuorolaisen kanssa, minkä jälkeen aloin valmistella lasten kouluunlähtöä. Vuorojen vaihdoissa annettava suullinen raportti on tärkeä keino tiedon välittämiseen. Suullisen raportin tarkoituksena on kertoa töihin tulevalle ”missä mennään”. Raportilla tulee huomioida, onko kollega ollut pitkällä vapailla, vai kenties edellisenä päivänä töissä. Raportilla käydään lyhyesti läpi lasten kuulumiset sekä osaston ”juoksevat asiat”.

Kun kaikki lapset olivat lähteneet opintielle, siirryin ulos lumitöihin. Rungas lumisade muutti myös muuten päivän suunnitelmia. Sovimme yhteisesti, ettei osaston autolla ajeta tänään mihinkään turvallisuussyistä, joten aamupäivälle suunniteltu ruokakauppareissu peruuntui. Osastolla on onneksi kaksi pakastinta täynnä ruokaa, joten kauppareissun siirtäminen ei aiheuttanut kuin pieniä muutoksia ennalta suunniteltuihin ruokalistoihin.

Iltapäivästä osallistuin iltavuoroon tulleiden kollegoiden sekä vastaavan ohjaajan kanssa asiakastyönohjauksen (ATO) palaveriin. Yksikköemme terveydenhuollon tiimin työntekijät osallistuvat toistaiseksi ATO-palaveriinkin etänä Teamsin kautta Covid-19 pandemian vuoksi. Yksikköemme terveydenhuollon tiimiin kuuluvat kaksi toimintaterapeuttia, sairaanhoitaja sekä psykologi. Asiakastyönohjauksen palaverissa käsitellään osastomme lasten asioita ja

kuulumisia. Palaverissa myös mietitään keinoja sekä ratkaisuja asiakasasioihin yhdessä yksikkömme terveydenhuollon tiimin kanssa, sekä sovitaan työnjaosta.

Torstai 7:00-15:30

Torstaina osastollemme oli ennalta sovittu työpaikkaselvitys. Osaston työntekijät pääsivät vuoden 2020 loppupuolella vastaamaan anonyymiin kyselyyn koskien esimerkiksi työergonomiaa, työssä jaksamista ja työstä palautumista. Työpaikkaselvityksessä kartoitettiin ensin osaston tilat, minkä jälkeen työpaikkaselvityksen kyselyn tulokset käytiin yhdessä läpi. Työpaikkaselvitykseen osallistuivat minun lisäksi kaksi kollegaani, lastensuojelulaitoksen johtaja, osaston vastaava ohjaaja, sekä työsuojeluvaltuutettu ja työterveyshoitaja. Osastolla kyselyyn oli vastannut vain hieman yli puolet henkilöstöstä, mikä selittyy osittain henkilöstömuutoksilla. Työpaikkaselvityksen lopputuloksena mm. saimme osaston toimistolle käyttöön sähköpöydän, joka on ollutkin kovassa käytössä. Loppupäivästä pääsin käyttämään keittiöön luovuuttani ja loihdin pakkasen antimista päivällistä osaston väelle.

Lauantai 13:00-21:00

Lauantaina saavuin iltavuoroon. Sairauspoissaolon vuoksi aamuvuorossa työskenteli kaksi tuttua sijaista. Osastolla oli rauhallista, sillä suurin osa lapsista oli kotiharjoittelussa. Vuoron aikana kuljetin osastolla paikalla ollutta lasta luistelemaan. Kävin myös illan aikana omaohjattavani kanssa kuluneen kuukauden kuukausiyyhteenvedon läpi.

Yksi omaohjaajan tehtävistä on koostaa omaohjattavasta lapsesta kuukausittain yhteenvedo. Kuukausiyyhteenvedo perustuu aina hoito- ja kasvatussuunnitelmaan, jonka myös laatii lapsen omaohjaaja yhdessä lapsen kanssa. Huostaanotetuille ja sen kautta laitoshoitoon sijoitetuille lapsille tulee aina laatia erillinen hoito- ja kasvatussuunnitelma. Se voidaan laatia myös avohuollon tukitoimena sijoitetuille lapsille. Hoito- ja kasvatussuunnitelman on tarkoitus täydentää sosiaalityöntekijän laatimaa asiakassuunnitelmaa ja tukea lapsen hoitoa sekä kasvatusta laitoksessa (Räty 2019, 261).

Hoito- ja kasvatussuunnitelma ja sen tavoitteet pohjaavat taas sijoitetun lapsen asiakassuunnitelmaan, jonka sosiaalityöntekijä laatii asiakkaan, hänen huoltajansa sekä sijaishuoltopaikan edustan kanssa käydyn neuvottelun pohjalta. Asiakassuunnitelmassa arvioidaan lapsen sekä hänen perheensä tilannetta sekä suunnitellaan tukitoimia ja palveluita. Asiakassuunnitelma tulee tarkistaa tarvittaessa, kuitenkin vähintään kerran vuodessa (Räty 2019, 252-253, 257).

Kuukausiyyhteenvedossa sekä hoito- ja kasvatussuunnitelmassa käsitellään lapsen tuen tarvetta, tavoitteita sekä keinoja tavoitteiden saavuttamiseksi eri osa-alueilla. Hoito- ja kasvatussuunnitelman sekä kuukausiyyhteenvedon otsikot ovat: Fyysinen terveys ja hyvinvointi;

Lapsen arki lastenkodissa; Lapsen arki kotiharjoitteluiden aikana; Vanhemman tai muun läheisen lapselle antama tuki; Psykkinen ja sosiaalinen toimintakyky sekä hyvinvointi; Päihteiden käyttö; Onnistumiset; Erityiset huolenaiheet; Rajoitustoimenpiteet; sekä Muut asiat (Apotti 2021).

Sosiaalityöntekijä seuraa lapsen tilannetta kuukausiyhteenvetojen pohjalta, jonka vuoksi kuukausiyhteenvetojen ajantasainen laatiminen on tärkeää. Kuukausiyhteenvedot, hoito- ja kasvatussuunnitelma sekä asiakassuunnitelma käydään mahdollisuuksien mukaan myös lapsen huoltajan tai muun läheisen henkilön kanssa läpi.

Lapsella sekä hänen huoltajillaan on myös aina oikeus päästä lukemaan lasta koskevia asiakirjoja, kuten raportteja (Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999). Itse pidän tärkeänä osana kirjauksia, miten kuvailen ja kerron tilanteista. On iso ero, kirjoitanko esimerkiksi lapsen olleen aggressiivinen, vai kirjoitanko lapsen vaikuttaneen uhkaavalta. Mielestäni on tärkeää myös kuvata omaa toimintaani tilanteessa. Pyrin myös aina nostamaan positiivisia asioita ja pieniäkin onnistumisia kaikkiin tekemiini kirjauksiin. Näin lapset sekä heidän huoltajansa saavat positiivista palautetta ja kannustusta. Ajattelen, että pientenkin onnistumisien ja positiivisten asioiden esille nostaminen kannustaa pyrkimään parempaan ja auttaa kestämaan myös vastoinkäymisiä.

Sunnuntai 13:00-22:00

Viikon viimeinen vuoro käynnistyi samoissa merkeissä kuin lauantainkin iltavuoro. Iltakirjausten yhteydessä kotiharjoitteluista palanneiden lasten kotiharjoittelusuunnitelmasta laaditaan toteuma Apotti-järjestelmään. Toteuman perusteella seurataan esimerkiksi, onko kotiharjoittelussa ollut lapsi palannut sovitusti takaisin osastolle. Kotiharjoitteluista palanneet lapset myös kirjataan Apotti-järjestelmän kautta palanneiksi osastolle. Kotiharjoitteluiden lisäksi lapset kirjataan Apotti-järjestelmään poissaoleviksi osastolta esimerkiksi luvattomien poissaolojen eli ”hatkojen” ajaksi.

Viikkoyhteenveto 2:

Pohdin kuluneen viikon aikana sosiaaliohjaajan roolia. Ajattelen sosiaaliohjaajan olevan ohjaustoiminnan lisäksi myös ”auttaja” asiakkaalle. Särkelän (2015, 41) mukaan hyvä auttaja kykenee asettumaan asiakkaan saappaisiin, kykenee tarkastelemaan tilannetta asiakkaan näkökulmasta ja auttamaan asiakasta jäsentämään ja syventämään ymmärrystä omasta tilanteestaan. Asiakkaan näkökulmasta auttajan tulisi olla aito ja vilpitön. Auttaja voi omalla olemuksellaan kannustaa asiakasta sitoutumaan työskentelyprosessiin (Särkelä 2015, 41-42).

Olen mielestäni sosiaaliohjaajana neuvotteleva, johdonmukainen ja oikeudenmukainen. En tyrmää erikoisiakaan ehdotuksia tai ideoita suoralta kädeltä, vaan selvitän tarkoitukseni ja

taustoja kyselemällä ja keskustelemalla. Pyrin kehuaan ja kannustamaan osaston lapsia - positiivinen vahvistaminen toimii mielestäni parhaiten! Olen opiskellut itsenäisesti positiivista vahvistamista metodina ja huomannut, että se soveltuu erinomaisesti yhdeksi keinoksi lasten kanssa työskentelyyn.

Onnistuin viikon aikana toimimaan ”auttajan” roolissa. Konkreettisena esimerkkinä kuukausiyhteenvedon läpikäynti omaohjattavan kanssa. Olen toiminut kyseisen lapsen omaohjaajana useamman kuukauden ajan ja yleensä kuukausiyhteenvetojen läpikäyminen ei ole ollut lapselle mieleistä, ja hän on pitänyt sitä turhana. Tällä kertaa kuukausiyhteenvedon läpikäynti sujui paremmassa yhteisymmärryksessä.

Jatkossa voisin keskittyä kuukausiyhteenvetojen läpikäymisessä vieläkin enemmän pieniinkin positiivisiin asioihin ja onnistumisiin. Tuen tarpeet ja huolenaiheet on helpompi käsitellä, kun on saanut myös kehuja. Viikon tärkeimpänä havaintona pidän sitä, että pienetkin positiiviset asiat kannattaa nostaa esille, jotta rakentava kritiikki on mahdollista käsitellä ja sisäistää. Erityisesti lastensuojelun piirissä olevien lasten on tärkeää saada positiivista palautetta ja huomiota.

3.3 Viikko 3 - Varavastaavana toimiminen

Viikkosuunnitelma 3:

Kirjoitusviikolla kolme pohdin varavastaavan työtehtäviä sekä roolia.

Maanantai 8:00-16:00

Maanantaina työskentelin poikkeuksellisesti etänä. Osallistuin yksikkömme johtoryhmän tiimipäivään osastomme varavastaavan ominaisuudessa. Yksikön tiimipäivään osallistuivat kaikkien osastojen vastaavat sekä varavastaavat. Kävimme aamupäivän aikana läpi esimerkiksi varavastaavan työtehtäviä, sekä roolia työyhteisössä. Iltapäivästä osallistuin johtoryhmän kokoukseen. Varavastaavana toimin lähiesihenkilöni, eli osastomme vastaavan ohjaajan sijaisena loma-aikoina. Varavastaavan työtehtäviin kuuluvat osaston esihenkilönä toimiminen, sisältäen muun muassa työvuorolistojen suunnittelun, palkka-ajot sekä osaston laskutuksen hoitamisen. Työvuorolistat suunnitellaan kolmen viikon jaksoissa. Niissä tulee huomioida osaston tarve ja tarvittavat ohjaajaresurssit eri vuorokaudenaikoina ja viikonpäivinä. Työvuorolistassa pyritään myös huomioimaan työntekijöiden omat toiveet. Kerron työvuorosuunnittelusta lisää viikon viisi päiväkirjaraportoinnissa. Palkka-ajoja varten tulee kirjata kuluneen työvuorolistan toteutuneet tunnit työvuorojärjestelmään. Laskutukseen on käytössä oma järjestelmä, johon sähköisesti saapuneet tai skannatut laskut tarkastetaan ja hyväksytään. Esimerkiksi osa osaston hankinnoista, kuten ruoka- ja taloustarvikkeet hankitaan laskutuksella.

Tiistai 8:00-14:45

Pääsääntöisesti kerran kuukaudessa osastollamme vierailee ulkopuolinen työnohjaaja. Työnohjauksen aiheet tulevat suoraan työryhmältä. Työnohjukset ovat hyvä tapa purkaa ja reflektoida työryhmän sisäisiä asioita, tai yksittäisiä asiakkaisiin liittyviä tilanteita. Sairauspoissaolojen vuoksi päädyimme osaston vastaavan ohjaajan kanssa siirtämään sovitun työnohjauksen. Osastollamme järjestetään kerran kuussa myös osastokokous, jossa käymme esimerkiksi yhteisiä käytänteitä läpi. Tällä kertaa linjasimme esimerkiksi yhteisiä pelisääntöjä koskien osaston lapsia. Henkilöstön vaihtuvuuden vuoksi yhteisiä pelisääntöjä on hyvä kerrata ja palauttaa mieliin.

Sovimme yhteisesti, että osaston lapsia pyritään kannustamaan päivittäin ulkoilemaan esimerkiksi lenkkeillen. Linjasimme myös, että lähtökohtaisesti iltasuihkut hoidetaan ennen iltapalaa, ja että iltapalan jälkeen osaston toimintaa pyritään rauhoittamaan. Lapset menevät ikätason mukaisesti iltatoimien kautta omiin huoneisiin. Tällä hetkellä huoneisiin menot ajoittuvat välille 20:30-22:00, mikä luo osaltaan haasteita nukkumisrauhan ylläpitämiseen. Koska osa lapsista menee aikaisemmin huoneisiinsa, myöhemmin menevien kovaääninen keskustelu saattaa häiritä nuorempien rauhoittumista.

Keskiviikko (vapaapäivä)

Keskiviikko oli alun perin suunniteltu vapaapäiväksi, mutta osallistuin sovitusti etänä Pesäpuu ry:n järjestämään ”Hatkaaminen - Mitä meidän tulisi tehdä” -webinaariin koskien luvattomia poissaoloja. Webinaarin aikana pääsin seuraamaan mielenkiintoisia puheenvuoroja ja näkökulmia esimerkiksi lastensuojelun kokemusasiantuntijoilta, sosiaalityöntekijältä sekä poliisilta.

Torstai 7:00-15:00

Torstaina osaston lapsien lähdettyä kouluun ennätimme keskittyä osaston vastaavan ohjaajan kanssa muutamiin vastaavan ohjaajan työssä käytettäviin järjestelmiin. Tutustuimme käytössä olevaan laskutusjärjestelmään ja harjoittelimme sen käyttöä. Ehdimme myös lyhyesti tutustua työvuorosuunnittelujärjestelmään, kunnes työntekijä ilmoitti sairauspoissaolosta ja lähdimme järjestämään vuoroon sijaista. Päädyimme lopulta omasta aloitteestani siihen, että lähdän iltavuoron saavuttua kotiin nukkumaan ja tulen itse tekemään vielä torstai-iltana alkavan yövuoron kello 20:30 alkaen. Yövuoro sujui rauhallisesti, minkä jälkeen jäin hyvillä mielin vapaille seuraavana aamulla kahdeksalta.

Viikkoyhteenveto 3:

Varavastaavan työtehtävissä on paljon opittavaa, mutta pidän tätä tehtävää mielenkiintoisena haasteena. Varavastaavan rooli työyhteisössä on haastava. Osaston vastaava ohjaaja

työskentelee virka-aikana, ja varavastaavan puoleen käännetään usein virka-aikojen ulkopuolella. En osaa vielä vastata kaikkiin kysymyksiin, mutta tiedostan, ettei minun tarvitse osata kaikkea heti, ja toisaalta otan myös mielelläni selvää asioista. Opettelen itse etsimään tietoa, ja esimerkiksi henkilöstöasioihin löytyy paljon hyviä ja kattavia ohjeistuksia intrasta. Opetan ja ohjaan myös muita työntekijöitä etsimään itse tietoa ohjeistuksista. Pidempien sijaisuuksien aikana minulla tulee olemaan myös lastensuojelulaitoksen johtajan, yksikön muiden osastojen vastaavien ohjaajien sekä varavastaavien tuki, joten luotan siihen, että pärjään.

Kolmas kirjoitusviikko oli mielekäs ja opettavainen: pääsin opettelemaan varavastaavan työssä tarvittavien järjestelmien käyttöä, ja saimme osastokokouksessa edistettyä osaston yhteisiä linjauksia. Pesäpuu ry:n webinaari oli antoisa, ja etätöypäivä toi mukavaa vaihtelua arkeen.

Kulunut viikko on ollut myös hyvä muistutus siitä, kuinka uuden oppiminen ja omaksuminen ottaa oman aikansa. Uutta opetellessa tulee olla itseään kohtaan armollinen. Vuorotyö tuo omat haasteensa uuden oppimiseen ja saattaa hidastaa oppimisprosessia, jos työvuorojen välillä ei ennätä levätä ja palautua.

3.4 Viikko 4 - Vuorotyön vaikutukset

Viikkosuunnitelma 4:

Neljännän kirjoitusviikon aikana tarkastelin vuorotyötä ja sen vaikutuksia.

Maanantai & tiistai 20:00-08:00

Neljäs viikko alkoi kahdella yövuorolla. Pysähdyin miettimään vuorotyötä ja omaa työhistoriaani. Olen itse tehnyt vuorotyötä yli 12 vuotta, josta epäsäännöllistä kolmivuorotyötä olen tehnyt miltei 10 vuotta. Olen kuitenkin aina kokenut olevani ”sisäiseltä rytmiltäni” enemmän iltavirkku. Välillä mietin, olisiko mielekkäämpää tehdä esimerkiksi ”perinteisempää”, säännöllistä työviikkoa maanantaista perjantaihin. Koska en koe olevani ”aamuihminen”, olen toistaiseksi kokenut vuorotyön palvelevan minua paremmin tässä elämänvaiheessa. Tietenkin joskus työvuorojen välillä väsyttää, ja ajoittain yöunet jäävät vähäiseksi esimerkiksi iltavuoron ja aamuvuoron välissä. Toisaalta iltavuorosta on helppo tulla aamuvuoroon, koska tietää, mihin tilanteeseen osastolla edellisenä iltana jäätiin. Tämänkaltaisen työvuorosuunnittelu myös edistää tiedonkulkua ja vähentää raportoinnin tarvetta.

Lauantai 7:30-14:00

Lauantain aamuvuoro oli poikkeuksellisen rauhallinen, sillä paikalla oli vain yksi lapsi. Osaston muut lapset olivat kotiharjoittelussa tai lomalla. Paikalla ollut lapsi sai nukkua tavallista

pidempään viikonlopun kunniaksi, joten pystyin aamulla keskittymään omaohjattavani kuukausiyhteenvedon laatimiseen. Kollegani saapui vuoroon kello 12:00, jonka jälkeen pidin hänelle lyhyen raportin viikonlopun tapahtumista ja suunnitelmista.

Olin sopinut omaohjaaja-hetken omaohjattavani kanssa, joten suuntasin kohti paikallista ostoskeskusta, jossa tapasimme. Omaohjattavani tarvitsi uusia käyttövaatteita, joita kauppareissun aikana oli tarkoitus hankkia. Koska aikataulumme olivat menneet jo useiden viikkojen ajan ristiin eikä sopivaa työvuoroa ostosreissulle ollut löytynyt, sovin ostosreissun hänen kanssaan kotiharjoitteluviikonlopulle. Ostosreissu sujui hyvin, ja löysimme hänelle sopivia vaatteita. Pääsin lähtemään kotiin suoraan ostosreissulta.

Sunnuntai 13:00-21:30

Sunnuntaina minulla oli iltavuoro, jonka alkuun olimme sopineet yhden lapsen hakemisen takaisin osastolle lomapaikasta. Kotiharjoittelujen lisäksi sijoitetut lapset voivat tilanteen mukaan lomailla biologisten vanhempien lisäksi muiden sukulaisten, kuten isovanhempien luona. Kaikki lapset eivät kuitenkaan voi lomailla biologisten sukulaisten luona. Etenkin näissä tilanteissa sijoitetuille lapsille on mahdollista hakea sosiaalityöntekijän avulla tuettua lomailua, kuten tukiperhettä.

Koska toinen iltavuoroon saapuva kollega myöhästyi hieman työvuorostaan runsaan lumisateen vuoksi, emme päässeet ihan suunnitellussa aikataulussa liikenteeseen. Reissun kruunasi navigaattorin valikoima kiertoreitti, joten saavuimme lomapaikkaan noin 30 minuuttia alkuperäisestä aikataulusta myöhässä. Pahoittelimme kovasti myöhästymistä, ja asiointi lomapaikassa etenikin hyvässä hengessä. Paluumatka sujui mukavasti kurjasta kelistä huolimatta. Osastolla autoin lasta purkamaan reissukassin ja neuvoin häntä pyykinpesussa. Illan aikana osastolle palasivat loputkin lapset sovitusti kotilomiltaan. Ilta sujui kokonaisuudessaan rauhallisesti.

Viikkoyhteenvedo 4:

Vuorotyö voi aiheuttaa aivojen sekä kehon toimintaan ohimeneviä ja jopa pysyviä vaikutuksia. Vuorotyöläisen jaksamisen ja terveyden kannalta tärkeitä elementtejä ovat terveelliset elämäntavat: riittävä lepo, säännöllinen ja terveellinen ruokailu sekä liikunta. Epäsäännöllinen vuorotyö voi aiheuttaa esimerkiksi stressiä ja kroonista väsymystä. Suoraa yhteyttä mielenterveyden häiriöihin ei ole todettu. Vuorotyö voi altistaa myös esimerkiksi sydänsairauksille. Vuorotyöllä on myös vaikutusta ihmisen sosiaalisiin suhteisiin työn eritahtisuuden vuoksi. Vuorotyötä tekevän työnhyvinvointia parantaa vaikutusmahdollisuus omiin työaikoihin. Sosiaali- ja terveysalalla tehdään usein yleistyöajasta poikkeavaa jaksotyötä, ja vuorotyö on pääsääntöisesti epäsäännöllisempää verrattuna esimerkiksi teollisuuden alan säännölliseen vuorotyöhön (Työterveyslaitos).

Omasta palautumisesta ja levosta tulee huolehtia työvuorojen välissä ja vapaapäivinä. Sosiaaliset kontaktit, liikunta sekä oikeanlainen ravinto ovat myös tärkeitä elementtejä. Viimeisen vuoden aikana olen huomannut ajoittain energiatasojeni olevan alhaalla, ja osa vapaapäivistä menee puhtaasti nukkuessa. Opintojen loppuunsaattamisen ja täysiaikaisen työajan yhdistäminen on haastava, jopa rankka yhdistelmä. Voisin itse ehdottomasti huolehtia omasta jaksamisesta ja palautumisesta paremmin. Opintoni ovat onneksi loppusuoralla, joten tiedän tilanteeni helpottavan valmistumisen jälkeen.

3.5 Viikko 5 - Covid-19 pandemia

Viikkosuunnitelma 5:

Viikolla viisi pohdin Covid-19 pandemian vaikutuksia osastomme arkeen.

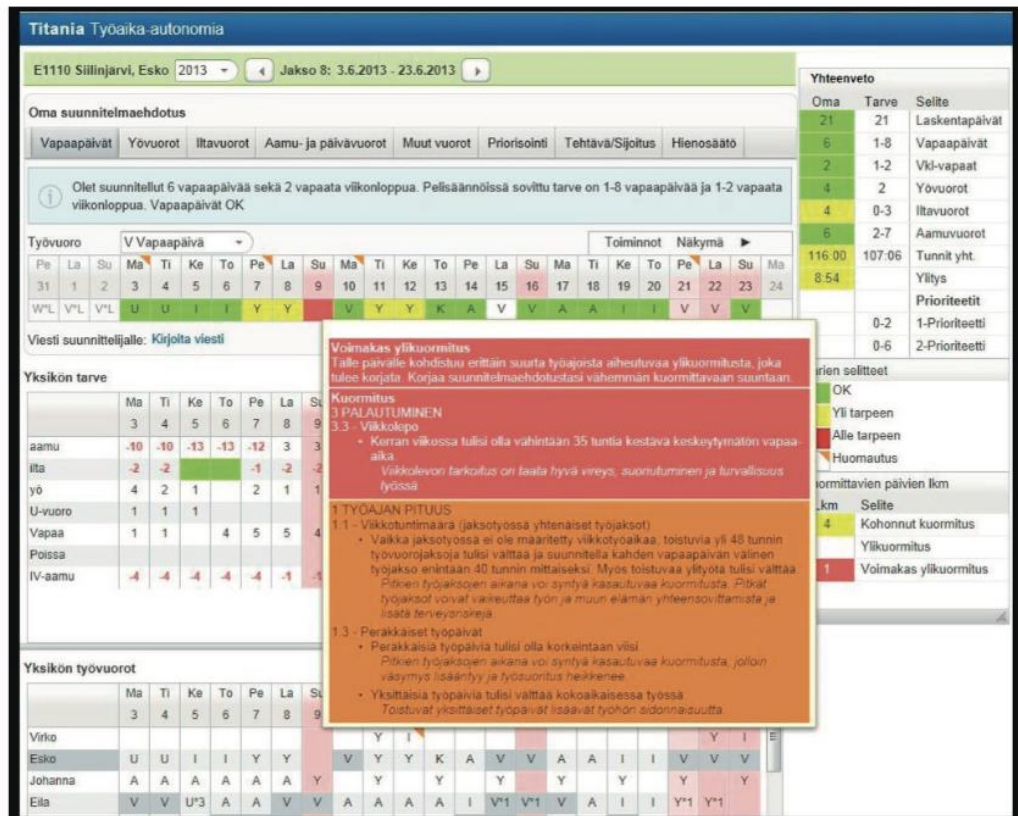
Maanantai 8:30-14:00

Maanantaina aloitin vuoroni aamulla kello 8:30. Maanantaisin lasten koulu alkaa viimeistään 9:00, joten aikaisemmassa aamuvuorossa ollut kollega oli saatellut viimeisetkin lapset jo koulutielle. Vastaavan ohjaajan päätettyä Covid-19-tilanteeseen liittyvän esihenkilöiden tilannekuvakatsauksen, kävimme läpi yleisesti osaston lasten asioita sekä osaston juoksevia asioita. Kerron tilannekuvakatsauksesta tarkemmin torstain kohdalla. Vastaava ohjaaja tarvitsi lastensuojelulaitoksen johtajalta allekirjoituksia erinäisiin dokumentteihin, joten päätimme että lähden hänen avukseen allekirjoitusten hakureissulle. Koska lähdin vastaavalle ohjaajalle kuskiksi, ei meidän tarvinnut erikseen etsiä parkkipaikkaa tai maksaa parkkimaksua. Viisasta ajankäyttöä!

Palattuamme osastolle, lähdin toisen aamuvuorolaisen kanssa vaate- ja ruokaostoksille läheiseen kauppakeskukseen. Reissu oli tuloksekas, sillä löysimme yhdelle osaston lapselle sopivia vaatteita sekä kahden lapsen syntymäpäivälahjat. Lisäksi kävimme ruokaostoksilla. Osastolle palattuamme pidimme raporttietoksen iltavuorolaisille. Vuoron lopuksi lajittelin ostosreissun kuitit, minkä lisäksi kopioin osaston vastaavan ohjaajan pyynnöstä käteiskuitit valmiiksi. Kävin myös vielä julkaisematonta työvuorolistaa läpi ja jätin muutosehdotukseni Työvuorolistaa suunnitellessa tulee kiinnittää huomiota työaikain asettamiin raameihin. Listaa suunnitellessa tulee myös arvioida osaston tarve sekä huomioida työntekijöiden työvuoro- ja vapaatoiveet.

Kuntouttavan sijaishuollon yksikössä on käytössä CGI Finlandin Titania-työvuorosuunnittelujärjestelmä. Sen avulla pystytään seuraamaan työaikojen kuormittavuutta. Järjestelmä varoittaa automaattisesti työvuorolistasta suunnitelmavaiheessa, mikäli esimerkiksi lepoaika jää liian lyhyeksi. CGI:n Titania-työvuorosuunnittelujärjestelmä hyödyntää Työterveyslaitoksen laatimia suosituksia työaikojen kuormittavuuden vähentämiseksi. Titanian

ja vastaavien työvuorosuunnittelujärjestelmien käyttö on yleistynyt koko julkisella sektorilla (Härmä ym. 2019). Järjestelmä tukee listan suunnittelua niin, että vuorot ovat mahdollisimman vähän kuormittavia ja työaikalain mukaisia.

Kuvio 3: Esimerkinäkymä ylikuormituksesta tulevasta varoituksesta CGI:n Titania yhteisöllinen vuorosuunnittelu ohjelmistopalikassa (Härmä ym. 2019)

Tiistai 7:00-15:00

Tiistaina tulin aikaiseen aamuvuoroon. Sain yövuorolaiselta lyhyen raportin, jonka jälkeen lähdin herättelemään lapsia kouluun. Olin sopinut jälleen tuuraavani vastaavaa ohjaajaa torstaina ja perjantaina, joten kävimme juoksevia asioita läpi. Ennätimme myös hetken tutustua yksikössämme käytössä olevaan laskutusjärjestelmään. Koska osastollamme tilat ovat rajalliset, on toimistotilassamme harvoin mahdollista ajan kanssa keskittyä isoihin kokonaisuuksiin, kuten laskutusjärjestelmään ja sen käytön oppimiseen. Olemmekin tästä syystä sopineet osaston vastaavan ohjaajan kanssa työskentelevämme kevään aikana muutamia päiviä etänä, jotta voimme rauhassa keskittyä erilaisten järjestelmien saloihin.

Torstai 8:00-16:00

Torstaina saavuin vuoroon 8:00. Sain lyhyen raportin aamuvuorolaisilta, minkä jälkeen osallistuin kello 8:30 arkiaamuisin järjestettävään tilannekuvakatsaukseen varavastaavan roolissa. Tilannekuvakatsaus on otettu käyttöön Covid-19 pandemian vuoksi. Tilannekuvakatsaus järjestetään arkiaamuisin etäkokouksena Teamsin kautta ja siihen osallistuvat osastojen vastaavat ohjaajat, sekä yksikön johtaja. Tilannekuvakatsauksessa käydään osastojen lasten sekä henkilöstön tilanne läpi koskien Covid-19 tilannetta. Esimerkiksi osastojen miehitystä kartoitetaan, ja tarvittaessa olisi mahdollista esimerkiksi siirtää työntekijöitä osastolta toiselle. Lisäksi tilannekuvakatsauksessa käydään läpi mahdollisesti osastoille jalkautettavat uudet ohjeistukset. Iltapäivästä osallistuin osastolta käsin kaupungin lakimiehen järjestämään etäkoulutukseen koskien rajoituspäätöksiä.

Perjantai 8:00-15:00

Perjantaisin tilannekuvakatsaus alkaa jo kello 8:15, joten kävimme tehokkaasti osaston tilanteen aamuvuorolaisten kanssa läpi ennen kokouksen alkamista. Osastojen vastaavilla ohjaajilla sekä lastensuojelulaitoksen johtajalla on viikonloppuisin kiertävä päivystysvuoro. Viikonloppua edeltävässä tilannekuvakatsauksessa on siis tärkeää käydä läpi myös mahdolliset päivystykselliset asiat, kuten viikonlopun kotiharjoitteluihin lähtevät lapset ja osastojen tilanne.

Covid-19 pandemia on vaikuttanut jo vuoden verran osastomme arkeen. Osastolla suoritetaan säännöllisesti päivittäin kosketuspintojen desinfiointi ja siivousta on muutenkin tehostettu. Kaikki ohjaajat käyttävät työvuoroissa maskeja, poikkeuksena yövuoro, jossa työskennellään yksin. Kuukausittain ohjaajille järjestettävä työnohjaus sekä osastokokous pyritään järjestämään osittain etänä.

Myös osastolla vieraileville henkilöille, kuten lasten vanhemmille tarjotaan maskeja vierailun ajaksi. Lapsilta ei vaadita osastolla maskin käyttöä, sillä osasto rinnastetaan heidän kodikseen. Lapsia ja heidän läheisiään on myös kannustettu tapaamaan esimerkiksi ulkoilun merkeissä. Ohjaajat pyrkivät huolehtimaan, että lapset noudattaisivat sisätiloissa turvavälejä, sekä huolehtisivat käsihygieniasta. Osaston autossa myös lasten tulee käyttää maskia, sillä autossa turvavälien pitäminen ei ole mahdollista.

Lasten ja vanhempien tapaamiset osastolla, sekä lasten kotiharjoittelut pyritään järjestämään normaalisti. Läheisten tapaaminen kuuluu lapsen perusoikeuksiin ja perusoikeuksien rajoittamisen tulee aina perustua lakiin (Räty 2019, 551-552). Myös tapaamiset lapsen ja sosiaalityöntekijän välillä pyritään järjestämään normaalisti lähitapaamisina.

Viikkoyhteenveto 5:

Covid-19 pandemia ja sen myötä tulleet rajoitukset ovat tuntuneet omasta mielestäni loputtomilta. Koska tilanne ei ole ollut minulle itsellenikään helppo, olen ollut huolissani myös osaston lasten jaksamisesta. Pandemia ja sen aiheuttamat rajoitukset nousevat säännöllisesti puheisiin lasten kanssa. Osa lapsista on ”kapinoinut” rajoituksia vastaan lähtemällä luvatta osastolta viettämään aikaa kauppakeskuksiin ja juna-asemille. Kevään edetessä ja sään kohentuessa aikaa voi onneksi viettää enemmän ulkona, mikä mahdollistaa lapsille koronaturvallisia tapaamisia esimerkiksi kavereiden kanssa.

Osaston työntekijät ovat myös joutuneet jäämään lievienkin flunssaoireiden vuoksi pois töistä, mikä on lisännyt sijaistarvetta. Vaikka osastojen sijaiset ovat pääsääntöisesti lapsille entuudestaan tuttuja ja turvallisia aikuisia, vaikuttavat sairauspoissaolot väkisinkin osaston toimintaan. Ajoittain sijaisia on ollut myös hankala saada, minkä vuoksi osaston omat työntekijät ovat joutuneet venyttämään työvuorojaan. Kaikesta huolimatta osastomme on selvinnyt hyvin pandemia-ajasta. Lasten lempeä mutta sitkeä ohjaus on tuottanut tulosta, eikä esimerkiksi käsienpesusta tarvitse jatkuvasti muistuttaa. Asioista on keskusteltu faktatietoihin perustuen, ilman turhaa pelon lietsontaa.

3.6 Viikko 6 - Sosiaaliohjaajien roolit

Viikkosuunnitelma 6:

Viikolla kuusi pohdin sosiaaliohjaajien rooleja.

Maanantai 13:15-20:30

Hain vuoron aluksi osaston vastaavan ohjaajan pyynnöstä osastollemme valmiiksi jaetut lääkedosetit yksikön sairaanhoitajalta. Päivällisen jälkeen vietimme osastolla omaohjattavani syntymäpäiviä. Osastollamme on tiettyjä rutiineja esimerkiksi lasten syntymäpäiviin liittyen. Lapsille viedään aina syntymäpäivän aamun aamiainen omaan huoneeseen. Lapset pääsevät myös vaikuttamaan siihen, mitä osastolla järjestettävillä syntymäpäiväjuhlilla tarjoillaan. Syntymäpäiväjuhlat sujuivat mukavasti. Myös syntymäpäivälahjat vaikuttivat lopulta olevan mieleisiä.

Tiistai 7:30-15:00

Kävimme osaston vastaavan ohjaajan kanssa laskutusjärjestelmää läpi. Päivän aikana ilmeni yksi sairauspoissaolo, joten lähdimme järjestelemään työvuoromuutoksia ja sijaista loppuviikoksi. Iltavuoroon saapuva kollega oli ollut yli viikon poissa töistä, joten koostin Apotin päivittäiskirjausten avulla itselleni ylös viikon aikana tapahtuneet asiat, jotka kävin hänelle raportilla läpi. Pidempien poissaolojen ajalta raportointi vie ymmärrettävästi enemmän aikaa,

joten raporttihakkeen päätteeksi kuittasin aamulla tekemäni kirjaukset, jonka jälkeen pääsin lähtemään itse kotiin.

Keskiviikko 7:00-15:00

Saateltuani aamulla kaikki osaston lapset opintielle, lähdin viemään yhdelle lapsista jääkiekkovarusteita, jotka hän oli unohtanut aamulla ottaa mukaan. Iltapäivästä yksi lapsista soitti osastolle, ja kollegani vastatessa pyysi erikseen minua puhelimeen. Keskustelin lapsen kanssa puhelimesta ja sovin hänen kanssaan iltapäivän kuvioista. Lapsi kysyi minulta, voisiko mennä suoraan koulusta tapaamaan kavereita. Annoin hänelle luvan ja sovin paluuajasta. Kävimme tilanteen jälkikäteen kollegani kanssa läpi ja totesimme yhdessä, että vastaavissa tilanteissa voi hyvin sanoa lapselle, että asia sovitaan puhelimeen vastanneen työntekijän kanssa.

Perjantai 9:00-15:30

Perjantaina aloitin päiväni osallistumalla kuntoutuksen sijaishuollon some-tiimin tapaamiseen etänä. Olen oman osastoni some-vastaava ja vastaan säännöllisin väliajoin kaupungin sosiaalisen median tilien päivittämisestä. Some-vastaavana toimiminen on ollut mielekäs lisä työhöni. Yksikköemme sosiaalisen median tiimi on saanut runsaasti positiivista palautetta. Koen myös sosiaalisen median kanavien käytön hyvänä väylänä poistaa lastensuojelun negatiivista stigmaa. Sosiaalinen media on myös hyvä tapa tuoda tekemäämme työtä näkyväksi ja lisätä läpinäkyvyyttä. Some-tapaamisen jälkeen perehdyimme osaston vastaavan ohjaajan kanssa työvuorosuunnittelujärjestelmään ja pääsin harjoittelemaan sen käyttöä. Olimme varanneet osastomme ulkopuolisen tilan käyttöön työrauhan takaamiseksi.

Lauantai 9:00-21:00

Lauantaina tein pitkän 12-tuntisen työvuoron. Lasten herättyä valmistimme heille aamupalaa ja kyselimme, onko lapsilla päivälle jotain erityisiä suunnitelmia. Aamutoimien jälkeen kävin keskustelua omaohjattavani kanssa tietokoneella pelaamisesta ja puhelimen käyttämisestä. Olen aiemmin laatinut omaohjattavani kanssa sopimuksen niin sanotusta ruutuajasta. Omaohjattavani on toivonut, että voisimme poistaa tietokoneella pelaamista koskevat aikarajat kokonaan. Hän perusteli hienosti, kuinka on pelannut huomattavasti vähemmän tietokoneella verrattuna aiempaan. Hän osasi myös hyvin kertoa, kuinka harmillista pelaamisen lopettaminen on kesken pelin. Tietokoneella pelaaminen on hänelle myös sosiaalista toimintaa, eli hän usein pelaa esimerkiksi koulukavereiden kanssa samaa peliä. Yksi perustelu oli myös se, että tässä pelissä ”matsit” ovat eri pituisia. Pohdimme yhdessä keinoja, ja päädyimme lopulta siihen, että kokeilemme pelirajojen poistamista seuraavan kuukauden ajan. Sovin hänen kanssaan, että seurataan pelaamisen määrää työntekijöiden toimesta, ja kuukauden kuluttua katsotaan yhdessä, kuinka pelaamisen määrän kontrolloiminen itse on sujunut.

Kävimme vuoron aikana hyvää keskustelua myös kollegan kanssa koskien ohjaajien erilaisia rooleja. Olen pohtinut itse paljon, olenko liian ”lepu” ohjaaja? Olen kuitenkin tullut siihen johtopäätökseen, että tyylini ja persoonani on hyvin neuvotteleva. Pidän myös rikkautena sitä, että tätä työtä saa tehdä työtä omalla persoonallaan.

Sunnuntai 9:00-17:00

Vastaavan ohjaajan pyynnöstä harjoittelin aamupäivästä itsenäisesti työvuorosuunnitteluohjelman käyttämistä. Työvuorosuunnittelu on todella haastavaa! Ihmisten erilaiset toiveet ja käsitykset inhimillisestä työvuorolistasta luovat paineita työvuorolistan suunnitteluun. Lisäksi listan suunnittelemisessa tulee huomioida osaston tarve: onko osaston kalenterissa jotain sovittuja tapaamisia tai muita menoja, mikä määrittää kuinka monta työntekijää tarvitaan mihinkin vuoroon.

Viikkoyhteenveto 6:

Päätävältä lapsen asioista on sosiaalityöntekijällä: hän johtaa ja tarkastelee asiakasprosessia kokonaisuutena, jonka perusteella tekee päätökset lapsen asioista. Sosiaaliohjaajan perustehtävänä on intensiivinen työskentely lapsen sekä hänen läheistensä kanssa. Sosiaaliohjauksessa keskeisintä on sosiaalinen vuorovaikutus sekä toiminta. On hyvä muistaa, että myös sosiaaliohjaajalla on työssään käytössä tietynlaista valtaa: hän päättää esimerkiksi millaisia asioita työskentelyssä käsitellään. Tähän vaikuttaa myös työntekijän oma ammatillinen osaaminen sekä tilannetaju (Helminen 2016). Valta tuo vastuuta ja on tärkeää käyttää huolellista harkintaa lasten kanssa työskennellessä.

Kuluneen viikon aikana koen onnistuneeni parhaiten omaohjaajatyöskentelyssä. Löysimme keskustelun aikana yhteisen sävelen ja saimme sovittua pelirajattomasta kokeilusta. Toimin tilanteessa ymmärtäväisesti ja kuuntelin hänen omia ajatuksiaan sekä perusteluja. Huomioin myös hänen historiansa ja annoin positiivista palautetta siitä, kuinka hyvin hän on noudattanut edellistä peliaikasopimusta. Toimin neuvottelevalla otteella ja käytin minimaalisesti valtaa. Myös some-työskentelystä on tullut positiivista palautetta. Some-vastaavana toimiminen on mukavaa vaihtelua. Koen myös, että sosiaalisen median kanavat ovat erinomainen väylä tuoda tekemääni työtä näkyvämmäksi ja poistaa samalla lastensuojelutyötä varjostavia stigmoja.

Työvuorolistojen laatiminen vaatii vielä runsaasti harjoittelua. Toisaalta minun tulee olla itselleni armollinen tämän asian suhteen ja jatkaa sitkeästi harjoittelua. Aion jatkossa tarjoutua tekemään työvuorolistoja useamminkin.

3.7 Viikko 7 - Sijaishuollon juhaviikko

Viikkosuunnitelma 7:

Seitsemännellä kirjoitusviikolla osastolla juhlistettiin sijaishuoltoa: sijaishuollossa asuvia lapsia sekä sijaishuollon työntekijöitä.

Perjantaina 19.2 juhliittiin toista kertaa Suomessa Care Dayta, sijaishuollon juhlapäivää. Care Day on kansainvälisesti maailman suurin sijaishuoltoon liittyvä juhla. Care Day'n tarkoituksena on jakaa tietoa sijaishuollosta ja luoda keskustelua sekä yhdistää sijaishuollon ammattilaisia. Sijaishuollon juhlapäivän tarkoitus on myös nostaa esiin sijaishuollossa asuvien lasten ääntä ja oikeuksia (Pesäpuu ry 2021). Koska tiesimme etukäteen perjantain olevan kiireinen alkavan talviloman vuoksi, suunnittelimme osastolle Care Dayn sijaan ”Care Weekin”. Järjestimme osastolla ohjelmaa Care Dayn hengessä tiistaina, keskiviikkona ja torstaina.

Maanantai 7:00-14:30

Seitsemäs viikko alkoi maanantaina aamuvuorolla. Yksi lapsista ilmoitti aamulla, ettei aio lähteä kouluun ja jäi makoilemaan omaan huoneeseen. Kävimme yövuorolaisen kanssa vuorotellen keskustelemassa hänen kanssaan asiasta. Lapsi suostui lopulta nousemaan ja tuli aamupalalle, jolloin jatkoimme keskustelua. Pyrin itse näissä tilanteissa antamaan lapselle myös omaa tilaa miettiä asiaa rauhassa ja tehdä omia ratkaisuja. Siirryin itse keittiön puolelle ruokailutilasta ja siivoilin keittiötä. Yhtäkkiä lapsi ilmoitti, että taitaa sittenkin mennä kouluun. Totesin hänelle sen olevan varmasti fiksuin ratkaisu ja tarjosin, että voin viedä hänet autolla. Lapsi tarttui tarjoukseen ja pääsi aloittamaan koulupäivän lopulta vain 15 minuuttia myöhässä.

Viikolla seitsemän työvuoroihin oli suunniteltu normaalia enemmän työntekijöitä, jotta saamme ”Care Weekin” ohjelmiston toteutettua. Maanantain työpäivän aikana huomasin, kuinka tärkeää työntekijöiden välinen kommunikointi ja selkeä työnjako on. Koska myös maanantain vuorossa oli tavanomaista enemmän työntekijöitä, tuntui hetkittäin, etteivät työtehtävät etene. Johtuen työvuorojen alkamisajankohdista jouduin pitämään myöhemmin vuoroon tulleille erilliset raportit, jonka jälkeen aloin itse viimeistellä aamun kirjauksia. Sovimme lopulta kaikkien saavuttua töihin lyhyesti työnjaosta, minkä jälkeen asiat alkoivat edistyä. Tämä oli hyvä muistutus siitä, että selkeä työnjako on hyvä tehdä raporttihenkin yhteydessä.

Tiistai 10:00-14:00

Tiistaina osallistuimme osaston työnohjaukseen sekä osastokokoukseen etänä kotoa käsin. Kävimme sekä työnohjauksessa että osastokokouksessa läpi osaston yhteisiä pelisääntöjä ja käytänteitä. Työnohjauksen tarve on mielestäni kasvanut ja korostunut Covid-19 pandemian aikana. Sosiaalisia kontakteja rajataan mahdollisuuksien mukaan myös osastolla. Epäsäännöllinen kolmivuorotyö ei osaltaan helpota kommunikaatiota työntekijöiden välillä, ja tämä voi

aiheuttaa turhautumista työyhteisössä. Keskustelimme työnohjauksessa myös raporttietekien sisällöstä ja työnjaon merkityksestä.

Jäin itse tiistain osastokokouksen jälkeen vapaille. Osastomme ”Care Week” alkoi laskiaistiistaista. Keskiviikolle oli varattu pelivuoro Megazonesta, jonka jälkeen käytiin pizzalla. Keskiviikon viikkosiivouspäivä siirrettiin torstaille.

Torstai 13:00-22:00

Viikon päätteeksi ja Care Weekin kruunuksi suunnittelimme lapsille kolmen ruokalajin illallisen, joka tarjoiltiin torstaina. Olin lupautunut etukäteen paistamaan illalliselle pihvit, joten siirryin pian raporttietekin jälkeen keittiön puolelle. Illallinen maittoi kaikille paikalla oleville lapsille hyvin ja he myös eläytyivät ”ravintolakokemukseen” hienosti. Illan ehdoton kohokohta oli se, kun kaksi lasta innostui vuorostaan tarjoilemaan iltavuorolaisille sekä osaston vastaavalle ohjaajalle illallista. Suunnittelimme loppuillasta yhdessä lasten kanssa, että ”ravintolaillallisia” voisi hyvin järjestää osastolla jatkossakin.

Perjantai 10:00-18:00

Perjantaina kuvasin aamupäivästä osastostamme esittelyä sosiaalisen median kanavalle some-vastaavan ominaisuudessa. Iltapäivästä lähdimme kuljettamaan kollegan kanssa lasta lomapaikkaan. Paluumatkalla kävimme lainaamassa toiselta osastolta isomman auton osastomme talvilomareissua varten, jonka jälkeen pääsin itse lähtemään kotiin.

Viikonloppuna olin vapailla sunnuntaihin saakka, jonka jälkeen toimin varallaolijana osastolle. Lasten talvilomasuunnitelmat toteutuivat sovitusti, eikä minun tarvinnut vaihtaa varallaolijan roolia aktiiviseksi työrooliksi.

Viikkoyhteenveto 7:

Mielestäni osastolle suunniteltu Care Week oli onnistunut kokonaisuus. Saimme myös osaston lapsilta aktiviteeteista positiivista palautetta. Sijaishuollossa asuvia lapsia on erityisen tärkeä juhlistaa aika ajoin ja lisätä heidän merkityksellisyyden tunnettaan. Kaikki lapset tarvitsevat ja ansaitsevat vuorollaan erityiskohtelua. Virallisesti sijaishuollon juhlapäivää vietettiin vasta toista kertaa Suomessa, mutta uskon sen saavan pysyvän jalansijan ainakin omalla osastollamme. Erityisiä hetkiä ja mukavaa tekemistä osaston lasten kanssa järjestetään tietenkin myös muutenkin, mutta tämänkaltaiset kansainväliset juhlapäivät näkyvät myös mediassa ja lisäävät tietoisuutta tärkeästä aiheesta.

Voisin jatkossa itse panostaa raporttietekillä selkeään työnjakoon. Olemme sopineet osastolla, että aamuvuorolainen on vastuussa iltavuorolaisten raporttietekistä. Pysin aina keräämään

itselleni ylös lapsia koskevat asiat raporttihakkeä varten, mutta voisin jatkossa kerätä myös tehtävät työt ylös, jotta niiden hoitamisesta tulee sovittua.

3.8 Viikko 8 - Omavalvontasuunnitelma

Viikkosuunnitelma 8:

Viikolla kahdeksan tavoitteena oli pohtia omavalvontasuunnitelmaa ja sen merkitystä.

Maanantai ja tiistai 20:00-08:00

Viikon kahdeksan aloitin kahdella peräkkäisellä yövuorolla. Maanantaina osaston talvilomareissulle osallistuneet lapset sekä työntekijät palasivat osastolle. Autoin lapsia ja kollegoita purkamaan reissutavaroita. Vuoroni aikana pesin useamman koneellisen pyykkiä. Selvitin myös yön aikana yhden lapsen yhteishakuun liittyvän ennakotehtävän sisältöä ja koostin ne valmiiksi aamuvuoroa varten.

Yövuoroissa pidän tärkeänä omasta vireystilasta huolehtimista. Olen huomannut, että elokuvien tai sarjojen katsominen yövuorossa väsyttää eri tavalla, joten teen mielelläni osastolla kodinhoidollisia töitä. Jaksotan yön ajalle osastolla tehtäviä kodinhoidollisia töitä tasaisesti. Kirjalliset työt ajoitan mielelläni alkuvuoroon, jolloin vireystila on itselläni parhaimmillaan. Pyrin myös syömään säännöllisesti, vaikka yövuoroissa harvoin tulee kova nälkä. Pyrin myös juomaan runsaasti vettä vuoron aikana.

Lauantai 13:00-22:00

Hahmottelimme vuoron alussa kollegan kanssa lasten tulevaa etäopetusjaksoa edelliskeväästä viisastuneina. Keväällä 2020 Suomessa siirryttiin Covid-19 pandemian hillitsemiseksi etäopetukseen, eikä siihen ehditty juurikaan valmistautua. Edelliskeväänä saimme osastolle kaupungin päiväkodeista resurssityöntekijöitä avuksi, koska koulujen lisäksi päiväkoteja suljettiin. Keväällä 2021 Covid-19 pandemian leviämisen estämiseksi osassa maata yläkoululaiset siirrettiin etäopetukseen, mutta alakoulut sekä päiväkodit pyrittiin pitämään auki. Resurssityöntekijöitä ei siis tällä kertaa ole tulossa apukäsiksi.

Laadimme alustavia pelisääntöjä etäopetusjaksolle, ja saimme sääntöihin myös hyviä kommentteja osastolla paikalla olevilta lapsilta. Osalla osaston lapsista on erityisen tuen päätös koulunkäyntiin, joten oli todennäköistä, etteivät kaikki lapset jää etäopetukseen. Ideoimme myös alustavasti toisen iltavuorolaisen sekä paikalla olleiden lasten kanssa keväistä ulkoiluhaastetta osaston lapsille.

Sunnuntai 10:00-20:30

Sunnuntaina aloitin vuoron kello 10:00. Aamupäivä sujui rauhallisesti. Illalla yksi lapsi ei palannut sovitusti osastolle. Tavoittelimme lasta, jotta saisimme selvitettyä hänen olinpaikkansa ja kenen seurassa hän on. Saimme lopulta yhteyden puhelimella. Lapsi oli aluksi hyvin ehdoton ja aggressiivinen, solvasi ja uhkaili ohjaajia väkivallalla ja jopa tappamisella.

Useiden viestien ja puheluiden myötä selvisi lopulta hänen olinpaikkansa, josta kaksi kollegaani kävi hänet hakemassa takaisin osastolle. Jatkoin omaa työvuoroani ja jäin itse osastolle huolehtimaan muista paikalla olevista lapsista. Luvattomasti poissa ollut lapsi saatiin lopulta palautettua osastolle, ja pääsin itse lähtemään kotiin tunnin suunniteltua myöhemmin kello 23:30. Tämänkaltaiset tilanteet testaavat toden teolla omaa ammattitaitoa.

Pysähdyin vuoron päätteeksi miettimään työssä kokemaani väkivallan uhkaa. En koe sitä jokaisessa työvuorossa, mutta kuitenkin säännöllisesti. Epäasiallisia puheita ja solvauksia taas kuulee useammin. Solvaukset ja uhkaukset menevät herkästi ihon alle. Näissä tilanteissa on kuitenkin mielestäni äärimmäisen tärkeää pysyä itse rauhallisena, eikä lähteä mukaan huutokilpailuun. Yritän tilanteissa asettua lapsen asemaan ja ajatella, etteivät lapsen latelemat solvaukset ole henkilökohtaisesti kohdistettu minuun itseäni, vaan lapsi purkaa tilanteessa omaa pahaa oloaan ja tunteitaan. Lapsen huutaessa ja solvattaessa pyrin itse puhumaan rauhallisesti ja pehmeällä, ystävällisellä äänensävyllä. Saatan myös kiinnittää huomiota johonkin täysin epäolennaiseen asiaan, jolla pyrin viemään lapsen huomiota pois hetkellisesti tilanteesta. Esimerkiksi tämän päivän tilanteessa sanoin välillä lapselle puhelun katkeilevan, jolloin lapsi selvästi pysähtyi hetkeksi ja toisti aiemmin sanomansa astetta rauhallisemmalla sävyllä.

Lapsen palattua osastolle pidän tärkeimpänä huolehtia hänen hyvinvoinnistaan ja perustarpeistaan. Kysyn lapselta, onko hän nälkäinen ja tarjoan ruokaa sekä mahdollisuuden käydä peseytymässä. Mielestäni on myös tärkeää ilmaista huoli lapsesta ja tarjota mahdollisuutta keskustella. Lasta tulee myös kehua siitä, että hän lopulta palasi osastolle. Luvattoman poissaolon mahdollisista seuraamuksista ennättää keskustella myöhemminkin.

Viikkoyhteenveto 8:

Sosiaalihuoltolaissa (1301/2014) määritetään omavalvontasuunnitelmasta sosiaalihuollon toimintayksikössä. Omavalvontasuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti, ja näin taataan sosiaalihuollon laatu, turvallisuus ja asianmukaisuus. Osana omavalvontasuunnitelmaa laaditaan myös hyvän kohtelun suunnitelma (Lastensuojelulaki 417/2007).

Omavalvonta on sanan mukaisesti palvelun tuottajan omaa laadun varmistamista ja valvontaa. Omavalvontasuunnitelma laaditaan kirjallisena, ja suunnitelman avulla on tarkoitus tunnistaa

ja ennakoida mahdolliset riskitekijät, jotka voisivat vaikuttaa tarjotun palvelun onnistumiseen. Kun omavalvontasuunnitelmassa on huomioitu palvelun kannalta epävarmat, riskejä aiheuttavat tilanteet, on niitä mahdollista ennaltaehkäistä (Lastensuojelun käsikirja). Riskien tunnistamiseen liittyvät myös käytössä olevat asiakasturvallisuus- ja työturvallisuusilmoitusjärjestelmät.

Omavalvontasuunnitelmassa avataan myös kuntouttavan sijaishuollon yksikön toimintaa. Kunnallinen sosiaalihuolto perustuu aina viranomaisen tekemään päätökseen. Lastensuojelulain lisäksi työtä raamittavat hallintolaki sekä sosiaalihuoltolaki. Kuntouttavan sijaishuollon yksikössä laaditaan omavalvontasuunnitelma koko yksikölle, minkä lisäksi osastot laativat omansa, jossa huomioidaan kunkin osaston erityispiirteet. Omavalvontasuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti, kuitenkin vähintään kerran vuodessa. Suunnitelmassa linjataan myös, että yksikön toimintaa kehitetään THL:n Terapeuttisen laitospalvelun mallinnuksen avulla (Yksikön omavalvontasuunnitelma 2020).

Mielestäni onnistuin hyvin selvittäessäni luvattomasti poissaolleen lapsen olinpaikkaa. Onnistuin pysymään rauhallisena, enkä lähtenyt mukaan ”huutokilpailuun”. Teimme kollegoiden kanssa tilanteesta omavalvontasuunnitelman mukaisesti riskiarvion ja pystyimme toimimaan tilanteessa työturvallisesti.

Omavalvontasuunnitelma on laaja kokonaisuus, jonka pariin olisi hyvä palata säännöllisesti. Olen käynyt läpi omavalvontasuunnitelmaa opinnäytetyötä kirjoittaessani ja löysin vastauksen kysymykseen, jota olemme muutaman kollegan kanssa pohtineet. Voisin jatkossa ottaa tavoitteeksi lukea omavalvontasuunnitelmaa säännöllisesti pieninä kokonaisuuksina.

3.9 Viikko 9 - Hyvän kohtelun suunnitelma

Viikkosuunnitelma 9:

Viikolla yhdeksän käsittelin hyvän kohtelun suunnitelmaa.

Maanantai 7:30-16:00

Saavuin vähäisiksi jääneiden yöunien jälkeen aamuvuoroon kello 7:30 ja aloin valmistella lapsia kouluun lähtöön. Edellisenä iltana osastolta luvattomasti poissaollut lapsi oli ymmärrettävästi hyvin väsynyt ja tarvitsi paljon ohjausta sekä tukea aamulla. Keskustelin lapsen kanssa lyhyesti edellisillan tapahtumista. Kerroin lapselle olevani itse myös väsynyt, koska jouduin olemaan hieman pidempään edellisenä iltana töissä. Sovin lapsen kanssa, että meidän osaltamme edellisillan tapahtumat on nyt käsitelty. Asioiden läpikäyminen ja loppuunsaattaminen on tärkeää kaikkien osapuolten kannalta, jotta ne eivät jää vaivaamaan mieltä. Lapsi lähti lopulta hieman myöhässä kouluun, jonka jälkeen jatkoin edelliseltä illalta kesken jääneet kirjaukset loppuun. Kaikkien lasten lähdettyä kouluun, lähdin itse tekemään osaston ruokaostoksia

läheiseen kauppaan. Kaupasta palattuani tein kirjaukset aamuvuoron tapahtumista ja pidin raportin iltavuorolaisille. Koska olin joutunut venyttämään edellistä työpäivääni, sovimme osaston vastaavan ohjaajan kanssa, että voin lähteä tunnin aiemmin kotiin ja jäädä ansaitusti vapaalle.

Torstai 8:15-16:00

Torstaina tulin aamuvuoroon ja toimin vuorossa varavastaavana. Aloitin päivän tuttuun tapaan osallistumalla aamulla esihenkilöiden tilannekuvakatsaukseen. Kokonaisuudessaan vuoro sujui hyvin ja ennätin myös harjoitella itsenäisesti työvuorojärjestelmän käyttöä. Syötin järjestelmään työntekijöiden toteutuneita tunteja. Merkitsin myös työntekijöiden vapaa- ja vuorotoiveet valmiiksi järjestelmään. Osallistuin toisen aamuvuorossa olleen työntekijän kanssa raporttihakkeelle ja kerroin merkinneeni työvuorotoiveet järjestelmään. Kollega kysyi minulta hieman hätäntyneenä, onko jo myöhäistä jättää työvuorotoiveita suunniteltavaan listaan. Totesin, että ei ole ja kirjasin järjestelmään vielä hänen toiveensa.

Perjantai, lauantai ja sunnuntai 20:00-08:00

Viikonloppuna työskentelin yövuoroissa perjantaista sunnuntaihin. Perjantaina aamupäivästä sijaistin sovitusti varavastaavaa ja osallistuin aamun tilannekuvakatsaukseen. Tarkoitus oli alun perin osallistua etänä kotoa, mutta teknisten ongelmien vuoksi jouduin lopulta menemään osastolle. Kiittelin itseäni, että kokeilin etäyhteyksiä vielä torstaina kotoa, enkä jättänyt testaamista aamulle. Aamupäivän jälkeen lähdin kotiin nukkumaan ennen yövuoron alkua. Viikonloppuna ilmeni muutama sairauspoissaolo, joten jouduin järjestelemään sijaisia vuoroihin. Kattava sijaisverkosto on näissä tilanteissa kullan arvoinen, ja tälläkin kertaa sijaiset löytyivät helposti.

Viikkoyhteenveto 9:

Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö sekä kaikki osastot laativat hyvän kohtelun suunnitelman osana omaa valvontasuunnitelmaa. Hyvän kohtelun suunnitelma on kuitenkin selkeästi erillinen ja oma kokonaisuutensa (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2021).

Osastolle sijoitetuille lapsille on tarjottava mahdollisuus osallistua hyvän kohtelun suunnitelman laatimiseen. Suunnitelman tarkoitus on tukea osastolle sijoitettujen lasten itsemääräämisoikeutta ja positiivista tunnetta omasta toimijuudesta. Suunnitelman on tarkoitus myös luoda avointa ilmapiiriä sekä yhteisymmärrystä sääntöihin ja toimintatapoihin. Hyvän kohtelun suunnitelman on myös tarkoitus ennaltaehkäistä rajoitustoimenpiteiden käyttöä osastolla (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2021).

Kuntouttavan sijaishuollon yksikön hyvän kohtelun suunnitelmassa avataan koko yksikön toimia ja tavoitteita. Yksikkötasolla linjataan lasten ikä- ja kehitystasoisesta itsemääräämisoikeudesta

ja sen ylläpitämisestä, vahvistamisesta ja tukemisesta. Osaston lapsille laaditaan yksilölliset hoito- ja kasvatussuunnitelmat, joiden toteutumista arvioidaan kuukausiyyhteenvedoissa sekä säännöllisissä arviointipalaverissa. Omaohjaajan työtehtäviin kuuluu säännöllisesti käydä läpi hoito- ja kasvatussuunnitelmaa lapsen kanssa, ja hoito- ja kasvatussuunnitelman tavoitteita tuodaan lapsen arkeen mukaan. Kuukausiyyhteenvetoja tehdään yhdessä lapsen kanssa, millä vahvistetaan lapsen omaa toimijuutta. Osaston arkeen lasten on mahdollista vaikuttaa esimerkiksi säännöllisissä lasten kokouksissa ja omaohjaajahetkissä (Yksikön hyvän kohtelun suunnitelma 2020).

Omalla osastollamme lapset pääsevät vaikuttamaan esimerkiksi ruokalistaan sekä yhteisiin retkiin ja tekemisiin. Osastollamme järjestetään lasten kokous tarvittaessa, kuitenkin vähintään kaksi kertaa kuukaudessa. Lisäksi osastolla järjestetään lasteniltoja kaksi kertaa kuussa. Lapset pääsevät vaikuttamaan näiden iltojen sisältöön. Osaston lapsille kerrotaan avoimesti, missä yhteyksissä ja millaisilla kokoonpanoilla heidän asioitaan käsitellään. Lapsille tarjotaan aina mahdollisuutta osallistua heitä koskevien asioiden käsittelyyn. Lapsilla on kuitenkin aina myös mahdollisuus kieltäytyä osallistumasta, millä osaltaan kunnioitetaan lasten itsemääräämisoikeutta. Luottamuksen syntyminen ja luottamuksen säilyttäminen perustuvat avoimuuteen ja asioiden käsittelyn läpinäkyvyyteen. Luottamus luo turvallisuutta ja turvallisuus on osa hyvää kohtelua. Hyvän kohtelun suunnitelma perustuu suoraan Lastensuojelulaissa (417/2007) määritellyyn hyvään hoitoon, kasvatukseen ja huolenpitoon.

Osastomme omaa hyvän kohtelun suunnitelmaa on elävöitetty lasten kommentailla. Olen ollut itse edellisenä vuonna keskustelemassa osaston lasten kanssa hyvän kohtelun suunnitelmasta, ja keskustelussa nousi esille tärkeitä asioita. Lasten kommentaista nousivat esille esimerkiksi hyvät ja kohteliaat käytöstavat, sekä miten toiset ihmiset tulee kohdata. Lasten mielestä hyviä käytöstapoja vaaditaan sekä lapsilta että osaston aikuisilta. Yhden lapsen osuvaa kommenttia suoraan lainatakseni: ”aikuisten pitää kohdella lasta hyvin”. Lapset olivat yhtä mieltä siitä, että lasten tulee kohdella toisiaan sekä osaston ohjaajia hyvin ja tasapuolisesti. Lapset pitivät myös tärkeänä sitä, miten osaston aikuiset kohtelevat lapsia, toisiaan sekä tietenkin lasten läheisiä. Lasten mukaan tärkeää on myös pelisääntöjen ja rajoitusten perusteleva. Esimerkiksi ikätasoisesti sovitusta nukkumaanmenoajoista käydään säännöllisesti keskustelua lasten kanssa perustellen, kuinka paljon kasvava lapsi tarvitsee unta. Tärkeänä pidettiin myös sitä, että vitsailla saa, mutta ei toisen kustannuksella. Tarvittaessa lasten, sekä aikuisten tulee myös pyytää anteeksi (Osaston X hyvän kohtelun suunnitelma 2020).

Lasten kommentit hyvistä käytöstavoista, pelisääntöjen perustelevisesta ja anteeksipyyttämisestä ovat ajankohtaisia osastollamme päivittäin. Niihin on helpompi myös vedota, koska lapset ovat itse olleet niitä laatimassa.

3.10 Viikko 10 - Osallisuus

Viikkosuunnitelma 10:

Viimeisellä viikolla käsittelin osallisuutta.

Torstai 13:00-22:00

Aloitin työviikon vapaiden jälkeen hyvillä mielin iltavuorolla. Osastolla käynnistetty ulkoiluhaaste oli otettu hyvin vastaan lasten osalta, ja kilometrejä oli karttunut miltei jokaiselle. Ulkoiluhaasteen eli ”Kilometriskaban” tarkoitus on innostaa lapsia ulkoilemaan enemmän. Pitkä ja luminen talvi on selvästi latistanut osaston lasten intoa ulkoilla, jota leikkimielisen kilpailun kautta yritetään jälleen herätellä. Osaston Kilometriskaban kaikki osallistujat palkitaan ja kilpailussa on voittajan palkitsemisen lisäksi luvassa myös yllätyksellisiä palkintoja, kuten esimerkiksi kilpailun yllättäjä tai paras tsemppari. Kilometriskabaa kisataan kevään ajan kolmen viikon jaksoissa, ja palkinnot ovat joka kilpailukierroksella lapsille erikseen räätälöidyt. Lasten toiveita on myös kartoitettu palkintojen suhteen osallisuuden hengessä.

Perjantai 12:00-22:00

Perjantaina kävin vuoron alussa viemässä yhden lapsen lomapaikkaan kollegan kanssa ja vientireissu sujui suunnitellusti. Palattuani osastolle, kirjasin Apotti-järjestelmään raportin lapsen viennistä lomapaikkaan. Toinen iltavuorolainen kertoi lyhyesti osaston tapahtumista, jonka lisäksi luin myös Apotista aiempien päivien kirjauksia. Yritimme kollegan kanssa kannustaa kahta lasta ulkoilemaan ja muistutimme Kilometri-skabasta. Puhelimella pelaaminen kiinnosti lapsia tällä kertaa ulkoilua enemmän, kunnes koitti iltatoimien aika. Lapset totesivat yksissä tuumin lähtevänsä sittenkin ulos. Keskustelimme lasten kanssa siitä, kuinka ulkoilu olisi tullut hoitaa paremmalla ajalla. Lapset ratkaisivat tilanteen lähtemällä ulos käymästämmme keskustelusta huolimatta. Lasten palattua osastolle selvisi, että ulkoilu oli suuntautunut lähikaupan herkkuhuyllylle. Olemme sopineet Kilometriskabasta, ettei luvattomien poissaolojen kilometrejä lasketa mukaan kilpailuun. Kilometrit jäivät siis tällä kertaa saamatta.

Lauantai ja sunnuntai 20:00-08:00

Viikonloppuna työskentelin yövuoroissa. Tein vuorojen aikana osastolla kerran kuussa tehtäviä kodinhoidollisia töitä, jonka lisäksi viimeistelin omaohjattavani kuukausiyhteenvedon. Yövuorot sujuivat rauhallisesti.

Viikkoyhteenvedo 10:

Lastensuojelulain (417/2007) 4 luvun 20 §:ssä käsitellään lapsen osallisuutta. Lapsella on oikeus saada tietoa itseään koskevassa lastensuojeluasiassa ikätason mukaisesti. Lapsen toiveisiin ja mielipiteisiin tulee kiinnittää erityistä huomiota päätöksiä tehdessä.

Osallisuus tarkoittaa oikeutta ”saada tietoa itseä koskevista suunnitelmista, päätöksistä, ratkaisuista toimenpiteistä ja niiden perusteluista sekä mahdollisuuksista ilmaista mielipiteensä ja vaikuttaa näihin asioihin”. Osallisuudessa olennaista on vastavuoroisuus. Vaikuttaminen on mahdotonta, mikäli omista asioista ei saa tietoa, tai niiden käsittelyyn ei pääse osallistumaan. Osallisuus perustuu lapsen omaan kokemukseen siitä, onko hän mielestään päässyt vaikuttamaan omiin asioihinsa (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, 2021).

Osallisuus koskettaa lapsen lisäksi hänen perhettään. Lapsen osallisuudesta puhuminen hänen perheensä kanssa nostaa lasta esiin ja kiinnittää huomiota lapsen etuun, hyvinvointiin sekä lapsen kannalta oikeiden ratkaisujen tekoon. On tärkeää myös tarjota erilaisia osallisuuselementtejä, joista valitaan sopivat lapsen ja vanhempien kanssa yhdessä. Tämä edistää osallisuuden rakentumista lapsierityiseksi. Lapsierityisyydellä tarkoitetaan sitä, että parhaat mahdolliset osallisuuden rakennuselementit vaihtelevat. Osallisuuden elementeistä valitaan sellaiset, jotka parhaiten tukevat kyseessä olevan lapsen osallisuutta (Bardy, 2013). Osallisuus on yksi kantava teema nykypäivän lastensuojelussa. Osallisuus ja sen merkitys ovat ottaneet aino harppauksia viime vuosina, ja paljon on jo tehty oikein, mutta voiko osallisuuden merkitystä korostaa tarpeeksi?

Kuntouttavan sijaishuollon yksikössä sekä omalla osastollamme lasten osallisuus on isona osana hyvän kohtelun suunnitelmaa, jota käsittelemme edellisen viikon yhteenvedossa. Osallisuus ja osallistaminen näkyvät myös osaston arjessa, ja tilaa annetaan myös kieltäytymiselle. Kuluneella viikolla käynnistynyt Kilometriskaba on mielestäni oiva esimerkki osallistamisesta monella tavalla: lapset ovat päässeet mukaan ideoimaan kilpailua, ja saaneet toivoa palkintoja. Ulkoilu on muuttunut mieltäsiämmäksi ja kilometrejä on karttunut jo ensimmäisellä viikolla mukavasti.

4 Yhteenvedo ja pohdinta

Opinnäytetyön kirjoitusprosessi on kulunut kuin siivillä! Kirjoitusprosessi on ollut ajoittain henkisesti raskas, mutta kuitenkin hyvin antoisa. Epäsäännöllisen kokoaikaisen kolmivuorotyön ja opintojen loppuun saattamisen yhdistäminen on ollut kuormittavaa. Suunnitelmallisemmalla toiminnalla ja aikatauluttamisella olisin voinut helpottaa kirjoitusurakkaani huomattavasti. Opintojeni aikana ehdottomasti suurin heikkouteni on ollut ajanhallinta. Vallitseva Covid-19

pandemia ja sen aiheuttamat rajoitukset, kuten sosiaalisten kontaktien minimointi, ovat osaltaan lisänneet henkistä kuormitusta.

Olen pohtinut ajanhallintaani töissä. Esimerkiksi päivittäiskirjauksien laatiminen kannattaisi aloittaa mahdollisuuksien mukaan aikaisemmin, koska keskeytyksiä kirjaamiseen saattaa tulla. Keskeytyksen jälkeen uudelleen orientoituminen ottaa aina oman aikansa. Toisaalta on tärkeää olla joustavasti läsnä osaston lapsia varten. Tätä voidaan selkeyttää myös työntekijöiden välisellä työnjaolla, josta sovitaan heti vuoron alussa raporttihakella. Laitan aina itselleni tärkeimmät asiat ylös to do -listalle ja priorisoin hoidettavat asiat. Hektisinä päivinä kirjaan kiireettömät asiat itselleni ylös ja siirrän ne suosiolla rauhallisempaan ajankohtaan. On myös hyvä olla armollinen itselleen, koska tämä on tiimityötä: hyvin suunniteltu on puoliksi tehty, kunnes tulee yllättävä muutos ja osastolla sattuu vaikkapa putkirikko.

Vallitseva Covid-19 pandemian aiheuttamat muutokset työtapoihin vaikuttavat osaston arkeen. Kontakteja osaston työntekijöiden kesken on radikaalisti vähennetty, mikä on lisännyt haasteita tiedonkulkuun. Työnohjauksen rooli ja merkitys ovat korostuneet pandemian aikana. Osastollamme työnohjaus sekä osastokokous järjestetään samana päivänä, ja ennen pandemiaa osaston kaikki työntekijät pääsivät kerran kuussa istumaan kirjaimellisesti saman pöydän ääreen. Pandemian aiheuttamien rajoitusten ja kontaktien minimoimisten myötä työnohjaus sekä osastokokous järjestetään etänä Teamsin kautta. Vaikka Teams-yhteys on toiminut sujuvasti, jää etäyhteydessä silti helposti pois kommunikaation kannalta tärkeitä ilmeitä ja eleitä. Etäkokouksen sujuvuuden kannalta on myös tärkeää esimerkiksi pitää oma mikrofoni kiinni toisten puhuessa. Huomaan itse, että toisen puheenvuoron aikana saattaa tulla jokin ajatus mieleen, joka kuitenkin ennättää unohtua ennen omaa puheenvuoroa. Mielestäni etäyhteydellä järjestettävissä palaverissa ja kokouksissa korostuu puheenjohtajan rooli, jotta kaikki saavat tasapuolisesti suunvuoron. Osastollamme on onneksi erinomainen työnohjaaja, joka huolehtii siitä, että kaikki saavat äänensä kuuluviin. Olen myös pyrkinyt kirjaamaan itselleni ylös mieleeni juolahtavia ideoita ja ajatuksia, jotta oma ajatukseni pysyy paremmin kasassa puheenvuoroni koittaessa.

Kuluneen vuoden aikana tapahtuneet henkilöstömuutokset ovat myös vaikuttaneet osastolla monin tavoin. Muihin työtehtäviin siirtyneet työntekijät ovat jokainen osaltaan vieneet ”hiljaista tietoa ja osaamista” mukanaan, minkä lisäksi havaitsimme osaston perehdytysmateriaalin kaipaavan päivitystä. Uusien työntekijöiden perehdyttäminen työhön ja työtapoihin vie oman aikansa, minkä lisäksi ryhmädynamiikka muuttuu. Epäsäännöllinen kolmivuorotyö itsessään on haasteellinen ympäristö tiedonkulun näkökulmasta, minkä lisäksi Covid-19 pandemia sekä henkilöstömuutokset ovat osaltaan tuoneet lisähaasteita tiedonkulkuun.

Tieto kulkee ja rakentuu, sekä yhteisöllisyys vahvistuu myös epävirallisissa kohtaamisissa. Ennen pandemiaa epävirallisia kohtaamisia muodostui luonnollisesti enemmän, esimerkiksi työnohjaus- ja osastokokouspäivissä, ennen ja jälkeen virallisten osuuskokousten. Keväällä 2021 ei myöskään ole vallitsevan tilanteen vuoksi voitu järjestää osaston yhteisiä tiimipäiviä. Tiimipäivät pyritään järjestämään normaaliolosuhteissa vähintään kaksi kertaa vuodessa, ja tiimipäiville osallistuvat lähtökohtaisesti osaston kaikki ohjaajat sekä vastaava ohjaaja. Tiimipäiviä ei järjestetä osastolla, joka osaltaan myös rikkoo hyvällä tavalla arkirutiineja, ja avaa keskustelua sekä rakentaa yhteishenkeä.

Myös osaston lapset ovat havainneet haasteita ohjaajien välisessä tiedonkulussa, mikä osaltaan aiheuttaa ajoittain turhaa sanaharkkaa lasten ja ohjaajien välille. Lapset ovat sanoneet suoraan, että ”aikuisten välistä tiedonkulkua tulisi parantaa”. Kaikki osaston ohjaajat, eli aikuiset, ovat tehneet saman havainnon, ja keinoja tiedonkulun sujuvoittamiseksi ja parantamiseksi on pohdittu useissa eri yhteyksissä. Tällä hetkellä ajattelen itse Apotin päivittäiskirjausten olevan isossa roolissa ja kirjaan itse mieluummin liikaa, kuin liian vähän. Myös päivittäisten raporttihakemien merkitys on korostunut, ja niitä on pyritty vielä selkeyttämään aikaisemmasta. Koen itse suullisen raportin antamisen helpottuvan, kun olen kirjannut etukäteen raportilla käytävät asiat itselleni ylös. Pyrin myös jakamaan raportointia varten lapsia koskevat asiat sekä muut juoksevat asiat selkeästi erilleen. Osastolla on tällä hetkellä käytössä perinteinen paperikalenteri sekä päiväohjelmakansio. Kalenteriin kirjatut menot ja tapahtumat siirretään päiväohjelmaan yövuorolaisen toimesta. Pyrin itse kuitaamaan päiväohjelmaan jo tehdyt asiat sekä siirtämään tekemättä jääneet asiat suoraan seuraavan päivän päiväohjelmaan. Olemme myös yhdessä pohtineet, voisiko suulliset raportit kirjata jatkossa ylös johonkin sähköiseen muotoon, kuten Teams-muistioon.

Yksi opinnäytetyön tavoitteista oli käsitellä työelämäkumppanin toivomia teemoja: omavalvontasuunnitelmaa, hyvän kohtelun suunnitelmaa sekä osallisuutta. Päiväkirjaraportoinnissa keskityin viikolla kahdeksan omavalvontasuunnitelmaan, ja sen merkitykseen sekä toteutumiseen käytännössä. Omavalvontasuunnitelmassa linjataan yksikkö- ja osastotasolla riskinhallinnasta, jolla tavoitellaan asiakas- sekä työturvallisuutta. Omavalvontasuunnitelman merkitys tuli konkreettisesti näkyväksi esimerkiksi osaston lapsen luvattoman poissaolon aikana. Tilanteessa tehtiin riskiarvio, jonka mukaan toimittiin: luvattomasti poissa ollut lapsi oli uhkaillut ohjaajia väkivallalla, minkä johdosta työturvallisuuden takaamiseksi kaksi ohjaajaa haki hänet takaisin osastolle.

Viikolla yhdeksän nostin käsiteltäväksi teemaksi hyvän kohtelun suunnitelman. Osastomme hyvän kohtelun suunnitelman laatimisessa on osallistettu lapsia, ja heidän kommenttejaan on sisällytetty suunnitelmaan. Lasten kommentit ovat relevantteja, ja jo niitä noudattamalla yhteistyö sekä aikuisten että osaston lasten välillä sujuu hyvin. Ajoittain osastolla on ollut sanaharkkaa yhteisistä pelisäännöistä. Osaston työntekijöiden kesken ollut välillä epäselvyyttä

siitä, mitä on sovittu. Lasten silmiin tämä on näyttänyt siltä, että osaston aikuiset keksivät omia sääntöjä. Tämän kaltaiset tilanteet olisivat ainakin osittain vältettävissä. Hyvän kohtelun suunnitelman laatimiseen voisi osallistaa osaston lapsia vielä enemmän. Hyvän kohtelun suunnitelman pohjalta voisi avata lasten kanssa keskustelua osaston yhteisistä pelisäännöistä. Yhdessä laaditut osaston pelisäännöt voisi laittaa esille vaikka osaston seinälle, jotta niihin olisi helppo palata arjessa. Osaston sujuvan arjen vuoksi laadittuja pelisääntöjä on myös helpompi noudattaa, kun niihin on itse päässyt vaikuttamaan.

Viimeisellä kirjoitusviikolla käsittelem osallisuutta. Osallistamista tapahtuu osaston arjessa päivittäin erilaisissa yhteyksissä. Osaston Kilometriskabaan osallistuneet lapset keräsivät kasaan yhteensä yli 250 kilometriä kolmen viikon aikana. Ulkoiluhaaste oli yksi konkreettinen esimerkki osastolla tapahtuvasta monipuolisesta osallistamisesta. On hyvä muistaa, että osallisuus on paitsi hienoja periaatteita ja isoja linjauksia, myös pieniä ja usein toistuvia arkisia tekoja ja sanoja. Lapsen perheen osallistaminen vie osaltaan lapsenkin osallisuutta eteenpäin. Lapsen osallisuudesta puhuminen hänen perheensä kanssa nostaa lasta esiin ja kiinnittää huomiota lapsen etuun, hyvinvointiin sekä lapsen kannalta oikeiden ratkaisujen tekoon. Arjen teot ja kannustavat keskustelut ja lapsen aktiivinen kuunteleminen tukevat hänen osallisuuttaan ja kokemustaan siitä, että hän on tärkeä ja pystyy vaikuttamaan elämäänsä ja tulevaisuuteensa.

Uskon, että työnantajaosapuoli pystyy hyötymään opinnäytetyöstäni ja tekemistäni havainnoista. Olen käsitellyt opinnäytteessä työnantajan toivomia teemoja ja tarkastellut niitä konkreettisten esimerkkien kautta. Olen reflektoinut tekemiäni havaintoja ammattikirjallisuuden avulla ja pyrkinyt nostamaan esiin hyviä käytäntöjä niin, että niitä voisi hyödyntää jatkossa osastolla ja ehkäpä laajemminkin lastensuojelutyössä.

Päivittäisen työn dokumentointi ja sen reflektointi lähdemateriaalin avulla on vienyt osaamistani eteenpäin. Minulla on nyt syvempi ymmärrys omasta työstäni ja työni ”raameista”, kuten lastensuojelulaista. Koen kasvaneeni ammatillisesti kirjoitusprosessin aikana. Olen pysähtynyt tarkastelemaan omaa toimintaani, siihen vaikuttavia tekijöitä sekä oman toimintani vaikutuksia. Myös itsetuntemukseni on parantunut opinnäytetyöprosessin aikana. Varavastaavana toimiminen on minulle uusi haaste, jossa riittää opeteltavaa. Ajattelen sen kuitenkin olevan positiivinen haaste ja erinomainen mahdollisuus urakehityksen kannalta. Tiedostan ja ymmärrän myös sen, ettei kaikkea voi eikä tarvitse heti osata. Sosiaaliohjaajan työ on vastuullista ja ajoittain vaativaa, mutta antoisaa. Toivon osaltani opinnäytetyöni tuovan lastensuojelutyötä sekä sosiaaliohjaajan työtä näkyvämmäksi ja houkuttelevammaksi, jotta alalle saataisiin lisää hyviä osaajia. Lapset ovat tärkeimpiä ja he tarvitsevat suojelua.

Lähteet

Painetut

Bardy, M. 2013. Lastensuojelun ytimissä. 4. painos. Tampere: Suomen Yliopistopaino Oy.

Helminen, J. 2016. Sosiaaliohjaus: lähtökohtia ja käytäntöjä. Helsinki: Edita.

Pasanen, T., Katajamäki, K., Martikainen, S., Valkonen, M. & Leppänen, L. 2017. Turvallista liikettä rajapinnoilla: Helsingin Diakonissalaitoksen intensiivihoito. Helsinki: Grano.

Räty, T. 2019. Lastensuojelulaki: Käytäntö ja soveltaminen. 4. painos. Helsinki: Edita.

Särkelä, A. 2015. Välittäminen ammattina: Näkökulmia sosiaaliseen auttamistyöhön. Tampere: Vastapaino.

Sähköiset

Fattore, T., Mason, J. & Watson, E. 2009. When Children are Asked About Their Wellbeing: Towards a Framework for Guiding Policy. Child Indicators Research. Viitattu 9.4.2021.
<https://link.springer.com/article/10.1007/s12187-008-9025-3>

Hoikkala, S. & Pollari, P. 2019. Meidän oma valvontasuunnitelma: Opas nuorten osallisuutta tukevaan omavalvontatyöhön lastenkodeissa. Lastensuojelun keskusliitto. Helsinki. Viitattu 14.1.2021. https://www.lskl.fi/materiaali/lastensuojelun-keskusliitto/Meidan_oma_valvontasuunnitelma.pdf

Härmä, M., Karhula, K., Ropponen, A., Koskinen, A., Turunen, J., Ojajärvi, A., Vanttola, P., Puttonen, S., Hakola, T., Oksanen, T. & Kivimäki, M. 2019. Työaikojen muutosten ja kehittämisinterventioiden vaikutukset työhyvinvointiin, työturvallisuuteen ja työhön osallistumiseen. Työterveyslaitos. Viitattu 21.4.2021.
https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/137526/Härmä_ym_2019_Työaikojen_muutosten_ja_kehittämisinterventioiden_vaiikutukset.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Jokiranta, M. 2017. Katse omaan napaan: ammatillinen itsereflektio ja miksi siitä pitäisi kiinnostua. MPS. Viitattu 25.3.2021. <https://www.mps.fi/fi/blogi-johtamisen-maailma/katse-omaan-napaan-ammattillinen-itsereflektio-ja-miksi-siita-pitaisi-kiinnostua.html>

Laaksonen, M., Kääriäinen, A., Penttilä, M., Tapola-Haapala, M., Sahala, H., Kärki, J. & Jäppinen, A. 2011. Asiakastyön dokumentointi sosiaalihuollossa: Opastusta asiakastiedon käyttöön ja kirjaamiseen. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 19.4.2021.

<https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/79866/d68ab232-88fc-4478-8c21-91164a177a1a.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 621/1999. Viitattu 25.3.2021.

<https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1999/19990621>

Lastensuojelulaki 417/2007. Viitattu 22.2.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2007/20070417?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=lastensuojelulaki>

Laurea. 2021. Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö eli PONT. Viitattu 14.1.2021.

<https://www.laurea.fi/koulutus/pedagogisia-innovaatioita/paivakirjamuotoinen-opinnaytetyo/>

Talentia. 2017. Arki, arvot ja etiikka: sosiaalialan ammattihenkilön eettiset ohjeet. Helsinki: Sosiaalialan korkeakoulutettujen ammattijärjestö Talentia. Viitattu 16.1.2021.

https://talentia.e-julkaisu.com/2017/eettiset-ohjeet/docs/Talentia_Etiikkaopas_2017.pdf

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2020. Lastensuojelu 2019: Lastensuojeluilmoitusten määrä on kaksinkertaistunut kymmenessä vuodessa. Viitattu 25.3.2021.

<https://www.julkari.fi/handle/10024/140215>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2021. Lastensuojelun käsikirja. Viitattu 13.1.2021.

<https://thl.fi/fi/web/lastensuojelun-kasikirja>

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. 2019. Osallisuus. Viitattu 17.4.2021.

<https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>

Timonen-Kallio, E., Yliruka, L. & Närhi, P. 2017. Lastensuojelun terapeuttisen laitospäiväkirjan mallinnus. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos. Viitattu 10.4.2021.

https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/132319/Työpaperi_2017_23_netti%20%282%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Työterveyslaitos. Vuorotyö. Viitattu 20.3.2021.

<https://www.ttl.fi/tyontekija/tyoaika/vuorotyö/>

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014. Viitattu 15.1.2021.

<https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2014/20141301>

Julkaisemattomat

Apotti. 2021. Viitattu 19.2.2021.

Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö. 2020. Osaston X hyvän kohtelun suunnitelma. Viitattu 20.4.2021.

Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö. 2020. Yksikön hyvän kohtelun suunnitelma. Viitattu 20.4.2021.

Kuntouttavan sijaishuollon yksikkö. 2020. Yksikön omavalvontasuunnitelma. Viitattu 18.4.2021.

Kuviot

Kuvio 1: Mikko Oranen, Osallisuuden asteet (Lastensuojelun käsikirja 2021).....	9
Kuvio 2: Suhteissa rakentuva lapsen hyvinvointi (Timonen-Kallio, Yliruka & Närhi 2017).....	10
Kuvio 3: Esimerkinäkymä ylikuormituksesta tulevasta varoituksesta CGI:n Titania yhteisöllinen vuorosunnittelu ohjelmistopalikassa (Härmä ym. 2019).....	28

Liitteet

Liite 1: Tutkimuslupa	50
-----------------------------	----

Liite 1: Tutkimuslupa

	Viranhaltijapäätös	§ 17/2021	sivu 1 (3)
Sosiaali- ja terveystoimi / perhe- ja sosiaalipalvelut Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja	18.02.2021	VD/589/13.00.00/2021	

Tutkimuslupa / Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö sosiaaliohjaajan työstä kuntoutuksen sijaishuollon yksikössä / Korhonen Elisa

Opinnäytetyön (Sosionomi AMK) tarkoituksena on kuvailla ja reflektoida sosiaaliohjaajan työtä lastensuojelun sijaishuollossa sekä käsitellä työnantajan toivomia teemoja. Teemat ovat lasten osallisuus, omavalvontasuunnitelma ja hyvän kohtelun suunnitelma.

Päiväkirjamuotoiseen opinnäytetyöhön ei kuulu aineiston keruuta. Opinnäytetyöprosessin aikana dokumentoidaan ja raportoidaan omaa työtä yleisellä tasolla. Omasta työstä tehtäviä havaintoja peilataan ammattikirjallisuuteen. Oman työn reflektoinnin lisäksi opinnäytetyössä käsitellään työnantajan toivomia teemoja. Opinnäytetyöprosessin aikana ja valmiissa opinnäytetyössä on tarkoitus kehittää omaa ja työyhteisön työpajoja valittujen teemojen osalta. Kirjoitusprosessi aloitetaan alkuvuodesta 2021 ja se kestää 12 - 15 viikkoa. Tuon on arvioitu valmistuvan kesäkuuhun 2021 mennessä. Mikäli tutkimuksen valmistuminen viivästyy, tulee siitä ilmoittaa sähköpostitse osoitteeseen: [REDACTED]

Tutkimussuunnitelma on toimitettu erillisenä liitteenä. Tehdyn arvion mukaan tutkimussuunnitelmassa ja sen liiteasiakirjoissa käy riittävästi ilmi hyvä tutkimuskäytäntö.

Lapsiperheiden sosiaalityön ja lastensuojelun palvelupäällikkö [REDACTED] ja kuntoutuksen sijaishuollon esimies [REDACTED] puoltavat tutkimuksen toteuttamista.

Tutkimusta on käsitelty tutkimuksen koordinaatioryhmässä.

Tutkimuksen toteuttamisessa edellytetään hyvää tutkimuskäytäntöä. Tutkija on sitoutunut siihen, ettei käytä saamia tietoja tutkittavan tai hänen läheistensä vahingoksi tai halventamiseksi tai sellaisten etujen loukkaamiseksi, joiden suojaksi on säädetty salassapitovelvollisuus ja tietosuojasäännöksiä eikä luovuta kerättyjä tietoja muuhun tarkoitukseen kuin mihin tutkimuslupa on myönnetty. Tutkija sitoutuu myös noudattamaan tutkimuseettisiä periaatteita sekä Vantaan sosiaali- ja terveystoimessa määriteltyjä [tutkimuksen toteutusehtoja](#).

Tutkimuksen valmistuttua tutkimusraportti tulee toimittaa [REDACTED] sosiaali- ja terveystoimen käyttöön sähköpostitse pdf-versiona kirjaamaan, [REDACTED]. Tutkija ilmoittaa samalla rekisteriaineiston hävittämisestä. Tutkimuksen tulosten mahdollisesta esittelystä on sovittava erikseen yhteyshenkilön kanssa.

Tutkimuksen yhteyshenkilönä toimii vastaava ohjaaja [REDACTED]

Lisätietoa antaa valmistelija [REDACTED]

[REDACTED] kaupungin hallintosäännön 2 luvun 8 § mukaan palvelualuejohtaja päättää palvelualueen koskevista tutkimusluvista.

Päätös:

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI / UNDERTECKNAT ELEKTRONISKT 18.02.2021 11:43
[REDACTED] Perhepalvelujen johtaja

Viranhaltijapäätös § 17/2021 sivu 2 (3)
 18.02.2021 VD/589/13.00.00/2021
 Sosiaali- ja terveystoimi / perhe- ja sosiaalipalvelut
 Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja

Päätän myöntää tutkimusluvan tutkimukselle "Päiväkirjamuotoinen opinnäytetyö sosiaaliohjaajan työstä kuntouttavassa sijaishuollossa".

Päiväys 18.02.2021

Allekirjoitus

Nimen selvennys

Virka-asema Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja va.

Allekirjoitettu sähköisesti asianhallintajärjestelmässä

Täytäntöönpano: hakija

Tämä päätöspöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika: 24.2.2021

Paikka:

Oikaisuvaatimusohjeet

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen ja se on oikaisuvaatimuksen tekijän allekirjoitettava.

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI / UNDERTECKNAT ELEKTRONISKT 18.02.2021 11:43
 Perhepalvelujen johtaja

	Viranhaltijapäätös	§ 17/2021	sivu 3 (3)
	18.02.2021	VD/589/13.00.00/2021	
Sosiaali- ja terveystoimi / perhe- ja sosiaalipalvelut			
Perhe- ja sosiaalipalvelujen johtaja 			

Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusviranomaiselle ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä.

Oikaisuvaatimus toimitetaan aina omalla vastuulla.

ALLEKIRJOITETTU SÄHKÖISESTI / UNDERTECKNAT ELEKTRONISKT 18.02.2021 11:43
 Perhepalvelujenjohtaja